

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Katri Aikio

Kuinka tarjota laatu elokuvaa nuorille Helsingissä?

2. asteen opiskelijoille suunnattu elokuvakasvatus
Cinema Orionin toimintaympäristössä

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kulttuurituottaja (AMK)

Kulttuurituotanto

Opinnäytetyö

12.5.2020

Tekijä(t)	Aikio Katri
Otsikko	Kuinka tarjota laatu elokuvaa nuorille Helsingissä? 2. asteen opiskelijoille suunnattu elokuvakasvatus Cinema Orionin toimintaympäristössä
Sivumäärä Aika	45 sivua + 2 liitettä 12.5.2020
Tutkinto	Kulttuurituottaja (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Kulttuurituotanto
Ohjaaja(t)	Tutkintovastaava, lehtori Leena Björkqvist
<p>Tämä opinnäytetyö on tapaustutkimus, joka tarkastelee elokuvakasvatuksen järjestämistä 2. asteen opiskelijoille Helsingissä. Työn tavoitteena on löytää ratkaisevia tekijöitä mahdollisimman kiinnostavan ja toteuttamiskelpoisen elokuvakasvatuksen järjestämiseksi elokuvateatteri Orionin toimintaympäristössä.</p> <p>Työn teoreettinen viitekehyksenä on elokuvakasvatuksen, taidekasvatuksen, kulttuurikasvatuksen ja yleisötyön traditio, erityisesti tuottajan näkökulmasta tarkasteltuna. Aineistonkeruumenetelminä on käytetty kulttuurituotannon opiskelijoiden yhteisöllistä ideointityöpajaa ja toisen asteen opiskelijoille ja opettajille suunnattua kyselyä.</p> <p>Työn tuloksista käy ilmi etenkin opiskelijoiden monipuolinen kiinnostus elokuvaa kohtaan. Varsinkin ajankohtaiset aiheet ja elokuvan liittäminen osaksi kursseja koetaan mielekkäiksi ja niitä kohti tämä työ myös suuntautuu. Tuottajan ammatin kannalta työ selventää elokuvakasvatuksen järjestämisen tuotannollista tarvetta tilanteessa, jossa elokuvakasvatus vasta hakee paikkaansa koulujärjestelmässä.</p> <p>Ratkaisuna tutkittavaan aiheeseen työ esittelee perusteltuja, tuotannollisia näkökulmia elokuvakasvatuksen järjestämiseksi toisen asteen opiskelijoille Helsingissä. Tässä työssä esitellyt ratkaisut ovat pilottivaiheessa oleva Elokuvaklassikkokurssi, perinteikäs Kulttuurikurssi sekä uutena ratkaisuna Elokuvafestivaalikurssi.</p>	
Avainsanat	elokuvakasvatus, kulttuurikasvatus, kulttuurituotanto

Author(s) Title	Aikio Katri How to offer quality film to young people in Helsinki? Film education for secondary education students in Cinema Orion's operating environment
Number of Pages Date	45 pages + 2 appendices 12 May 2020
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Cultural Management
Instructor(s)	Senior Lecturer Leena Björkqvist, Head of Degree Programme in Cultural Management
<p>This thesis is a case study that examines the organization of film education for secondary level education students in Helsinki. The aim of the work was to find crucial factors for organizing the most interesting and feasible film education in the operating environment of the cinema Orion.</p> <p>The theoretical frame of reference for the work is the tradition of film education, art education, cultural education and audience development, especially from the point of view of the producer. The data collection methods used were a community idea workshop for cultural production students and a survey for secondary education students and teachers.</p> <p>The results of the work show the students' diverse interest in film in particular. Especially topical themes of the movies and film as part of courses stand out as meaningful so this thesis targets towards them. From the point of view of the production profession, the work clarifies the productive need to organize film education in a situation where film education is only now gaining a place in the school system.</p> <p>As a solution to the research topic, the work presents justified production perspectives for organizing film education for students in Helsinki. The solutions presented in this work are the Classic Film Course that is currently in the pilot phase, the Cultural Course with a long tradition and, as a new solution, the Film Festival Course.</p>	
Keywords	film education, cultural education, cultural management

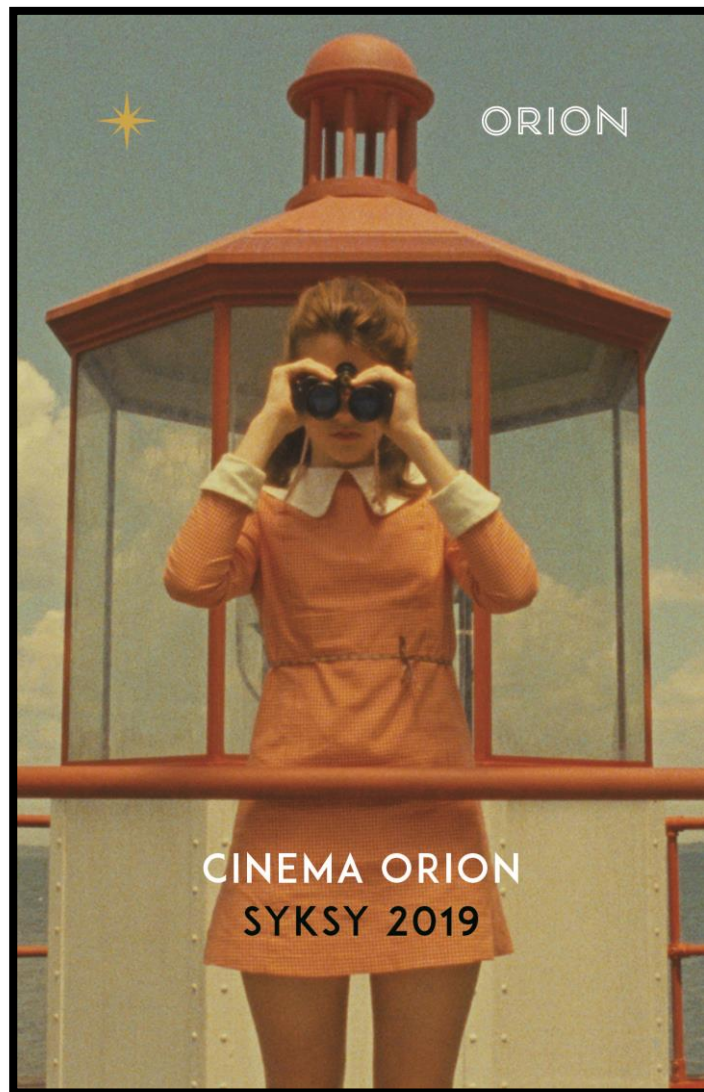
Sisällys

1	Johdanto	1
2	Elokuvakasvatuksen merkitys ja mahdollisuudet	4
2.1	Bourdieu'n habitus ja kulttuurinen pääoma	4
2.2	Elokuvakasvattajan vastuu ja vapaus	5
2.3	Enemmän kuin mediakasvatusta	6
2.4	Elokuvakasvatus osana koululaitosta	8
2.5	Elokuvakasvatus yleisötyön näkökulmasta	10
3	Elokuvateatteri Orion ja nuorille suunnattu elokuvakasvatus Helsingissä	12
3.1	Orion	13
3.2	ELKE ry	13
3.3	IhmeFilmi ja elokuvakasvattajien verkosto	13
4	Tutkimuskysymykset	15
5	Tapaustutkimus ja käytetyt menetelmät	15
5.1	Brainwriting	16
5.2	Kysely	19
6	Tulokset	22
6.1	Työpajassa syntyneet ideat	22
6.1.1	Työpajan tulokset, osa 1	23
6.1.2	Työpajan tulokset, osa 2	26
6.2	Kysely 2. asteen opiskelijoille ja opettajille	27
6.2.1	Opettajien vastaukset	28
6.2.2	Opiskelijoiden vastaukset	31
7	Ratkaisuehdotukset	33
7.1	Elokuvaklassikkokurssi	34
7.2	Kulttuurikurssi	36
7.3	Elokvafestivaalikirssi	37
8	Pohdinta	38
	Lähteet	41

Liitteet

Liite 1. Kysely opiskelijoille ja opettajille

Liite 2. Elokvaklassikkokurssin info

Kuva 1. Cinema Orionin syksyn 2019 kausiesitteen kansi.

1 Johdanto

Elokuvat ja niiden kertomat tarinat, joiden parissa kasvamme, vaikuttavat siihen, millaisiksi ihmisiksi kasvamme. Tämä opinnäytetyö saikin ensimmäisen syntykipinänsä rakkaudestani elokuvaa kohtaan. Tuottajaksi kasvaessani olen huomannut kallistuvani taidekasvatuksen kentälle ja viihtyvänä siellä. Siksi taidekasvatuksen ja kulttuurituottajuuden rajapinnassa liikkuva opinnäytetyö on minulle mielekäs tapa suorittaa tämä osa ammattikorkeakoulun oppimäärästä.

Seurasin kesällä 2018 kiinnostuneena elokuvateatteri Orionin ympärillä käyntiä keskustelua. Eerikinkadulla, Helsingin Kampissa sijaitsevassa teatterissa vuosien ajan toiminut Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (myöhemmin KAVI) valmisteli muuttoaan uuteen kirjasto Oodiin. Hankkeen edetessä elokuvan ystävien keskuudessa levisi huoli Helsingin vanhimman toiminnassa olevan elokuvateatterin kohtalosta. Eräänä kesäkuun aamuna sain vision lasten ja nuortenelokuvateatterista, jonka aamut ja päivät olisi omistettu pienten ihmisten maailmaa avartaville kokemuksille ja illat hieman varttuneempien asiakkaiden elämyksille. Elokuvateatterin suojeleminen vain vanhojen kävijöiden mieltymysten pyhättönä ei valitettavasti pelastaisi elokuvateatteria pölyntymiseltä ja hitaalta hiipumiselta, vaikkakin uudet elokuvat tuovat mukanaan myös uusia katsojia ja toisaalta myös vanhat elokuvat löydetään yhä uudestaan. Helsingin nykyinen elokuvatarjonta ei kuitenkaan tue elokuvakäyntien suuntautumista pieniin teattereihin, sillä näytöksiä on ymmärrettävästi hyvin rajallisesti. Jotta yksittäinen pieni elokuvateatteri voisi saavuttaa erityistä suosiota lasten ja nuorten keskuudessa, olisi sen ohjelmiston oltava heidän tarpeisiinsa painottunut ja oppilaitos- ja päiväkotiyhteistyön hyvin suunniteltua ja vielä paremmin järjestettyä. Orionin tarinan jatkumisen kannalta olisi siis oleellista suunnata katse nykyisiin ja tuleviin lapsiin sekä nuoriin.

Ajatuksissani oli elokuvateatteri, jonka täyttöaste olisi lähes ympärivuorokautisen esitystoiminnan ansiosta korkea ja joka vastaisi havaitsemiini tarpeisiin: laadukkaan lasten- ja nuortenelokuvan suppeaan tarjontaan sekä Orionin ainutlaatuisen tunnelman varjelemiseen.

Elokuussa palasin kouluun ja aloitin opinnäytetyöni suunnittelun. Monipuolisesti virittäytynyt mielenkiintoni seikkaili halki kulttuurikenttien ja mietin, missä on se suunta, johon haluan energiani nyt kiinnittää. Tunnelmamuotoilu, yleisötyö sekä yritys yhteistyö

kiinnostivat minua ja etsin toimijaa, jolle työn tekeminen olisi mahdollisimman mielekästä. Syyskuun 11. päivänä luin uutisen, joka valaisi tulevan suuntani:

Elävän kuvan keskus ELKE ry aloittaa esitystoiminnan historiallisesti arvokkaassa elokuvateatteri Orionissa. Ovet avataan yleisölle remontin jälkeen helmikuussa 2019. ...Elokuvia tarjotaan niin eläkeläisyleisölle, koululaisryhmille, perheen pienimmille kuin valtavirrasta poikkeavien elokuvien ystäville. Katsojatarjoitteisiin kurotetaan monipuolisen perusohjelmiston ja tapahtumallisten esityskokonaisuuksien avulla. ”ELKE pyrkii toimimaan Orionissa koko elokuva-alan hyväksi. Erityisen lähellä sydäntämme ovat kotimainen elokuva ja elokuvakasvatus”, Kujanpää sanoo. (Elävän kuvan keskus, 2018.)

Täydellistä, ajattelin. Elokuva-alan järjestöjen ja vaikuttajien perustama Elävän kuvan keskus ELKE ry (Myöhemmin ELKE) tulisi tekemään Orionista juuri sellaisen paikan, jota tähän kaupunkiin mielestäni tarvitaan. Otin yhteyttä ELKE:n tuolloiseen puheenjohtajaan Heikki Kujanpäähän ja esittelin hänelle ideani; voisin tehdä opinnäytetyön heidän toiveidensa mukaan, lasten ja nuorten elokuvakasvatuksen tueksi. Kujanpää ohjasi minut edelleen Kaisa Kukkolan puheille. Kukkola on IhmeFilmi ry:n aktiivi ja IhmeFilmi puolestaan yksi ELKE:n perustaneista järjestöistä.

Kukkola otti ehdotukseni opinnäytetyöstä kiinnostuneena vastaan. Hän kertoi minulle ensimmäisen pidemmän puhelinkeskustelumme aikana elokuvakasvatuksesta ja sen asemasta, tai aseman puutteesta sekä siihen liittyvästä problematiikasta, suomalaisessa koulujärjestelmässä enemmän kuin olisin itse ikinä ymmärtänyt kysyä. Elokuva ei tällä hetkellä kuulu peruskoulun, lukion eikä ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmien kaikille yhteisiin osiin. Myöskään opettajaksi opiskelevien ei tarvitse valmistuakseen opiskella elokuvataidetta tuntiakaan. (Kukkola 2018A.) Poikkeuksena tähän ovat tietenkin elokuvan, median tai muiden sellaisten opettajien opinnot sekä ammatillisen koulutuksen vastaavat linjat. Opetussuunnitelmia elokuvan näkökulmasta tarkoin tutkineen Kukkolan mukaan (2018A) elokuvakasvatus on koulujen opetussuunnitelmissa liudennettu osaksi mediakasvatusta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että elokuvaa on kyllä mahdollista opettaa ja tuoda osaksi opintoja jopa runsaasti. Riippuu kuitenkin täysin opettajasta, hänen suuntautumisestaan, kiinnostuksestaan ja näkemyksestään, luodaanko opiskelijoille kohtaamisia elokuvan kanssa. Ja jos luodaan, millaisia elokuvia opiskelijat tuolloin näkevät (Opetusministeriö, 2019).

Opinnäytetyön alkumetreillä haasteeni oli rajata tiiviisti koulumaailmaan liittyvä aiheeni niin, etten kurkota liiaksi alueelle, joka ei minulle ole tuttua. Aiheeseen perehtyessäni löysin materiaalia lähinnä taidekasvatuksen ammattilaisten traditiosta. Koska

elokuvakasvatusta ei tällä hetkellä kuulu koulujen opetussuunnitelmiin, uskalsin kuitenkin ajatella, että kyseessä on kouluun liittyvä osa-alue, jonka ympärillä on hyvä tehdä työtä myös ulkoa käsin. Vaikka opinnäytetyön tilaaja toivoi alusta saakka tuloksia nimenomaan kouluuyhteistyön vahvistamiseksi, näin ongelman myös osana laajempaa kokonaisuutta ja sivistyskasvatuksen muutosta.

Opinnäytetyön tekemisen pitkittyessä olen löytänyt kulttuurituottajan tulokulman opinnäytetyöni ongelmaan. Työskentelen tällä hetkellä kulttuurikasvatuksen tuottajana Helsingin kaupungilla ja teen töitä kulttuuri- ja taidelaitosten sekä opettajien ja varhaiskasvatustajien rajapinnassa. Osa työtäni on vuoropuhelu helsinkiläistä koulutusta ja kasvatusta ohjaavan Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa ja olenkin useaan kertaan tuntenut suurta tyytyväisyyttä löydettyäni melkein sattumalta työn, jossa voin käyttää tuottajan ammattitaitoani tässä opinnäytetyössäkin esille tulevien ongelmien ratkaisemiseksi.

Valitsin opinnäytetyön lähestymistavaksi tapaustutkimuksen, joka soveltuu rajatun, ajankohtaisen kehityksen välineeksi. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2010, 52–53) Elokuvakasvatuksen puolesta pitkäjänteistä työtä tekevä IhmeFilmi ry toimi työn alussa tärkeimpänä taustatietolähteenäni ELKE:n elokuvakasvatustyöhön liittyvän opinnäytetyöni suunnittelussa. Työn kohderyhmäksi rajaantuivat toisen asteen opiskelijat ja tutkimusongelma muotoutui tarpeeksi tuoda laadukasta elokuvaa tarjolle niin, että mahdollisimman moni Helsingin 2. asteen oppilaitos aktivoituisi mukaan toimintaan. Kun opinnäytetyön aihe oli löytynyt, tein kaksi taustahaastattelua. Kanneltalon johtaja ja Pellinen kertoi heidän kokemuksistaan elokuvakasvatuksesta ja kulttuurisuunnittelija Anna Von Bagh elokuvakerhosta, jota aiemmin järjesti lukioikäisille Helsingissä, Bio Rexissä.

Taustahaastattelujen jälkeen palasin tuttuun ympäristöön, kulttuurituotannon opiskelijoiden pariin ja toteutin heidän kanssaan yhteisöllisen ideointityöpajan 6-3-5 brainwriting -menetelmää soveltaen. Työpajasta keräämäni aineiston perusteella suunnittelin kyselytutkimuksen Helsingin alueen lukioiden opiskelijoille ja opettajille. Tästä aineistosta etsin tuottajan näkökulmasta tärkeimmät elokuvakasvatuksen toteuttamisen edellytykset ottaen huomioon sekä tuotannolliset tekijät että IhmeFilmin ja ELKE:n elokuvakasvatuksellisen tradition jatkumisen.

2 Elokuvakasvatuksen merkitys ja mahdollisuudet

Opinnäytetyöni lähtökohtana on ajatus siitä, ettei elokuvakasvatus ole tällä hetkellä riittävää ja että sen saavutettavuutta tulisi kehittää. Elokuvakasvatuksen tulisi olla kansalaisyhteiskunta, jonka eteen tehtäisiin pitkäjänteisesti töitä koko yleissivistävän koulun piirissä ja joka antaisi meille, audiovisuaalisen tunnetulituksen keskellä eläville ihmisille, ajattelun työkaluja koko ympäröivän maailmamme tulkitsemiseen omaksi itseksemme kasvamiseen ja elämän itsensä kunnioittamiseen. Tarkastelen elokuvakasvatusta tässä työssä elokuva-, taide- ja kulttuurikasvatuksen sekä yleisötyön viitekehyksissä. Etenen teoriaosuudessa työn taustafilosofiasta toimintaympäristön kuvaamisen kautta käytännön elokuvakasvatuksen kysymyksiin.

Emotionaalinen valmennus on yksi koulun päätehtävistä. Tämän pitäisi olla itsestäänselvyys, mutta teknologian dominanssi ja siihen perustuva koulutuksen tuotantotehtävä ovat työntäneet tämän alueen koulun täyteohjelmaksi, mukavaksi pikku lisäksi tarpeellisen ja tärkeän lomassa. Sivistuskoulun luonteeseen pitää kuitenkin kuulua muutakin kuin tietoa, informaatiota, osaamista. Sivistykseen kuuluu kyky aistia ja kokea esteettisiä elämyksiä, taitoa ymmärtää taiteen avulla syvällisemmin itseämme ja omaa aikaamme. (Sarjala, 1998)

2.1 Bourdieun habitus ja kulttuurinen pääoma

Ranskalainen sosiologi ja kulttuuriantropologi Pierre Bourdieu (1. elokuuta 1930 Denguin, Pyrénées-Atlantiques – 23. tammikuuta 2002 Pariisi) mullisti tieteellistä ajattelua ylittämällä eri tieteenalojen teorioiden ja metodien väliset kuilut (Encyclopaedia Britannica, 2020). Bourdieun elämäntyö on inhimillisen toiminnan tiedettä ja ylivoimaa kritiikkiä, joka kohdistuu perittyihin kategorioihin ja hyväksytyihin ajattelutapoihin sekä vallitseviin vallan ja etuoikeuden muotoihin ja niitä tukevaan politiikkaan. (Pyykkönen & Kauppinen 2015, 299.) Hyväksytyjen ajattelutapojen ja täten koko vallalla olevan kulttuurin hyväksymisen kritiikkiä on esittänyt myös yksi viime vuosien muodikkaimmista ajattelijoina, Yuval Noah Harari, jonka Kansallisteatterin suurella näyttämöllä nähdyn Sapiensin ytimessä on juuri ihmisen usko vallitsevaan kulttuuriin (Kansallisteatteri 2019). Hararin teosta on käännetty yli 40 kielelle, joten voinen perustellusti väittää, että kysymys ihmisyydestä ja ihmisen osallisuudesta kulttuuriin on vähintään yhtä ajankohtainen nyt kuin Bourdieun kirjoitusten aikoihin (Kansallisteatteri 2018). Habituksella Bourdieu tarkoitti kestävästä, tiedostamattomasta, ihmiseltä toiselle siirtyvää taipumusjärjestelmää, jonka kautta havainnoimme maailmaa. Ihminen sisäistää nämä taipumukset eläessään pitkän aikaa samanlaisissa yhteiskunnallisissa olosuhteissa. Tämä tarkoittaa sitä, että samankaltaisia asioita kokeneilla ihmisillä on hyvin samankaltainen habitus. Ihmisen

taipumukset ovat siis muokkaantuvia mutta muokkaantumiseen vaikuttaa aina se, mitä aiemmin on koettu. (Pyykkönen & Kauppinen 2015, 302–303.) Habitusta voikin ajatella eräänlaisena kuplana maailman ja itsen välillä. Tämä kupla suodattaa vastaantulevasta maailmasta itselleen sopivan aineksen ja vahvistaa samalla omaa rakennetaan maailman suodattajana. Ajatus on varsin tuttu myös nykyihmiselle, tosin kuplasta puhuminen tuntuu luontevammalta vuonna 2020, jolloin habitus sanana on toisin käytetty ja jolloin polarisaatio on jo usean vuoden ajan ollut yksi sivistysvaltiomme suurimmista uhkakuvista. Sitran Megatrendit 2020 -selvityksessä todetaan aiheesta muun muassa näin: ”Vaikka kaikille on tarjolla sama tietolaari, siitä ammennetaan ja poimitaan omiin näkemyksiin sopivia asioita (Dufva 2020, 53).

Habituksen käsitteeseen Bourdieu yhdisti ajatuksen pääomasta, jota karttuu ihmiselle hänen elämänsä aikana. Pääoma ei ole pelkästään taloudellista, vaan myös kulttuurista ja sosiaalista ja symbolista. Se, millaisen taipumusjärjestelmän ihminen omaksuu, ratkaisee hänelle kertyvän pääoman laadun ja määrän. (Pyykkönen & Kauppinen 2015, 304.) Bourdieu etenee näiden käsitteiden avulla kohti yksilön tilaa yhteiskunnassa ja esittelee lisää käsitteitä, joiden kautta yksilön suhdetta yhteiskuntaan on mahdollista tulkita. Bourdieun habitus vastaa nykyajan arkikielessä käytettävää kuplailmiötä. Minulle tämä habituksen tai kuplan olemassaolo perustelee kulttuurikasvatuksen merkityksen osana koulujärjestelmää. Koulu kun ei ole ainoastaan paikka, jossa opitaan asioita vaan pitkäjänteinen muokkausjärjestelmä, jossa muokataan yksilön taipumusjärjestelmää vastaanottamaan koulun ja muun maailman tarjoamaa pääomaa (Tieteen termipankki).

2.2 Elokuvakasvattajan vastuu ja vapaus

Suomalaisessa elokuvakasvatuksen oppaassa todetaan elokuvakasvatuksen olevan elokuvan, yhdessä lapsen tai nuoren kanssa, katsomista ja tämän kokemuksen jakamista. Jokainen aikuinen voi siis lähtökohtaisesti olla elokuvakasvattaja: vaaditaan vain läsnäoloa, jaettu elokuvahetki ja siitä kumpuilevaa keskustelua. (Kovanen & työryhmä 2013, 11) Elokuvakasvatus tukee yleissivistyksen kehittymistä sekä taitoa lukea ja nähdä elokuvia ja muuta audiovisuaalista viestintää sekä auttaa vuorovaikutustaitojen kehittymistä (Laurinsalo 2018). Ranskalainen esseisti, elokuvantekijä, Cahiers du Cinéma -lehden pitkäaikainen kriitikko ja elokuvakasvattaja Alan Bergala (Finland festivals, 2014) kyseenalaistaa koululaitoksen institutionaalisen roolin yhteensopivuuden taiteen vapauteen kasvattajana mutta toteaa koululaitoksen olevan monelle lapselle ainoa paikka, jossa kohtaaminen taiteen kanssa on mahdollista.

(Bergala 2013, 31) Bergala on Ranskassa osallistunut valtiollisiin elokuvakasvatusprojekteihin ja tullut osaksi suomalaista elokuvakasvatuskeskustelua vieraillessaan Sodankylän elokuvajuhlilla sekä suomennetulla teoksellaan *Kokemuksia Elokuvakasvatuksesta* (Bergala 2013).

Taidekasvatus vähentää epätasa-arvoa, varjelee lasten herkkyyttä sekä koulii heidän intuitiivista mieltään (Bergala 2013, 27).

Keskustellessani opinnäytetyöstäni eri ihmisten kanssa on monelle tullut täysin uutena ajatuksena se, ettei elokuvaa huomioida opetussuunnitelmassa samanarvoisena taiteenmuotona kuin esimerkiksi musiikkia tai kuvataidetta. Ikuisena ja taiteenmuotona elokuva ansaitsisi mielestäni paikkansa demokraattisen kulttuurikasvatuksen yhtenä peruspilarina, mutta näin ei todellakaan ole. Oma kokemukseni siitä, että elokuva oli usein ylimääräinen sisältö, jonka valintaan saimme lapsina itse aktiivisesti osallistua, on yhteneväinen kaikkien aiheesta kanssani keskustelleiden kanssa. Opettaja saattoi luvata, että jos loppukurssista jää aikaa, voimme katsoa valitsemanne elokuvan. Elokuvien katsominen oli lapsen näkökulmasta merkki rennosta opettajasta ja näin jälkikäteen ajateltuna signaali päämäärättömyydestä. Seitsemännellä luokalla katsoimme uskonnon tunnilla esimerkiksi suomalaista sketsisarjaa *Vintiöt* ja *Tiedän mitä teit viime kesänä* -slasher-elokuvan. "Slasher-elokuviksi (englannin sanasta *slash*, 'viiltää, viillellä') kutsutaan kauhuelokuvia, joissa sarjamurhaaja teurastaa nuorisoa erilaisilla teräaseilla yllättäen ja yksi kerrallaan." (Wikipedia)

2.3 Enemmän kuin mediakasvatusta

Omat peruskoulukokemukseni sijoittuvat lähinnä 1990-luvulle. Tästä maailmasta ollaan hypätty käsittämättömän suuri digiloikka vuoteen 2020, jolloin lasten ja nuorten arki on täynnä audiovisuaalista materiaalia. Ajan saatossa opetussuunnitelmia on uudistettu ja päivitetty niin, että esimerkiksi koko koulujärjestelmän läpäisevän monilukutaito-termin käyttöönotto opetussuunnitelmassa mahdollistaa elokuvan monipuolisen käyttämisen opetuksessa ja velvoittaa kouluja huomioimaan myös audiovisuaalisen kielen kaikkien oppiaineiden opetuksessa. (Laurinsalo 2018) Elokuvakasvatuksen kannalta ongelmallista on kuitenkin se, että vaikka mediakasvatuksen rooli ja sille asetetut paineet ovat kasvaneet, ei elokuvakasvatuksen rooli opettajaksi opiskelevien opinnoissa tai yleissivistävien opintojen opetussuunnitelmissa ole vakiintunut. Edelleen riippuu täysin opettajasta, hänen kiinnostuksestaan, valmiuksistaan ja asenteistaan se, että käyttääkö

hän elokuvaa osana opetustaan ja jos käyttää, miten sen tekee. (Salomaa, Palsa & Malinen 2017, 4.)

Median roolia ja vaikutuksia on tutkittu jo pitkään. Yksi kuuluisimmista median tutkijoista, 1950–60-luvuilla vaikuttanut kulttuurifilosofi Marshall McLuhan, tuli tunnetuksi tutkimuksistaan, joissa tutki joukkotiedotusvälineiden vaikutuksista ajatteluun ja käyttäytymiseen (Zignore, 2012). Mielestäni vuodet eivät ole vähentäneet McLuhanin ajatusten ytimen ajankohtaisuutta. McLuhanin kuuluisin, elämään jäänyt ajatus “väline on viesti” on sovellettavissa myös nykyiseen, viiden vuosikymmenen aikana rajusti muuttuneeseen mediakenttään. McLuhan perustelee ajatustaan haastamalla lukijoitaan miettimään esimerkiksi sähkövalon tai rautatien vaikutuksia ihmisten elämään. Sähkövalo ei tuonut ensimmäistä valoa eikä rautatie kuljettanut ihmistä ensimmäistä kertaa. Nämä välineet muuttivat kuitenkin ihmisen kokemuspäiriin mittakaavaa, muotoa tai nopeutta. Nämä vaikutukset ihmisen elämään ovat näin ollen suurempia kuin niiden tuottamat tapahtumat kuten junamatka tai valo. (McLuhan 1968, 27–29.) Elokuvat, joiden tekninen näyttävyys on ohittanut taiteellisen sisällön, toteuttavat McLuhanin (1968, 47) ajatusta siitä, että meidän aikakaudellamme huomio kiinnitetään enemmän vaikutukseen kuin merkitykseen.

Taidekasvatuksen Aalto Yliopiston emeritusprofessori Inkeri Savan (2007) ajatus taideteoksen ja kaupallisen tuotteen, kuten elokuvan, tavoitteiden välisistä eroista selventää mielestäni taiteellisesti tinkimättömän elokuvan merkitystä. Savan mukaan siinä missä taideteos pyrkii totuuteen, kaupallinen media ei tyydy kertomaan todellisuudesta sellaisenaan. Myyntitavoitteet asettavat kaupallisille tuotannoille paineita, joiden alaisuudessa todellisuudesta muotoutuu draamaa; kriisi, tragedia tai katastrofi, eli jotain sellaista, mikä vetoaa ihmisen alkukantaisiin tunteisiin ja saa koukuttamaan kulutettavaan mediaan. Tätä todellisuusdraamaa seuraamaan tottunut katsoja ei välttämättä ole enää totuudesta kovinkaan kiinnostunut. Tämänkaltaisen viihdetulva ja vastaavalla draamallisuudella toimiva uutisvirta toimivat monille tiedostamattomana elämisen perustana, jonka horjuttamisessa klassisella ja taiteellisella elokuvalla on tärkeä rooli. (Sava 2007, 138–146.)

Lapset ja nuoret tuovat mukanaan median uusia ilmiöitä sekä kokemuksia elokuvista osaksi kouluarkea ja on täysin opettajasta riippuvaista, miten hän osaa nuo esille tulleet kokemukset sitoa osaksi kasvatusa (Frantti 2013, 108). Kansallisen audiovisuaalisen arkiston teettämästä *Opettajaopiskelijat ja mediakasvatus 2017* -selvityksestä käy ilmi,

että opettajaopiskelijat kokevat pakollisten opintojensa mediakasvatussisällöt riittämättömiksi tulevaa ammattiaan silmällä pitäen. Noin 70 % vastaajista arvioi opintojen sisältävän liian vähän tai aivan liian vähän mediakasvatuksellisia sisältöjä. Kymmenen vuotta aiemmin tehty vastaava selvitys tuotti saman tuloksen. (Salomaa, Palsa & Malinen 2017, 29)

Jyväskylän yliopiston musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen taidekasvatuksen yliopistotutkija Kaisa Hiltunen (2018) tiivistää elokuvan merkityksen seuraavasti: "Elokuvat muokkaavat käsityksiämme maailmasta, esimerkiksi toisista kulttuureista. Visuaalisessa ja liikkuvassa maailmassa on tärkeää osata tunnistaa elokuvien vaikutusmekanismeja, niihin sisältyvää vallankäyttöä sekä eettisiä mahdollisuuksia, kuten ihmisten välisen ymmärryksen lisääminen". Jaettu ja asiantuntijoiden vahvistama kokemukseni elokuvakasvatuksen satunnaisuudesta tai totaalaisesta puuttumisesta onkin ristiriidassa sen kanssa, millaista roolia elokuvataide näyttölee 1900- ja 2000-lukujen kulttuurissa.

Bergala on hyvin tietoinen taiteen anarkistisen ja sekasortoisen luonteen epäsopivuudesta institutionaaliseen koululaitokseen ja onkin sitä mieltä, ettei elokuvan tai muun taiteen tulisi olla sidoksissa koulun oppiaineisiin eikä varsinkaan personoitua tiettyihin opettajiin. Taiteen tulisi olla kokemus koulun piirissä, ei lukujärjestykseen sidottu oppitunti. Koululaitoksen tehtävänä on siis mahdollistaa kohtaamisia elokuvataiteen kanssa. Koulun mahdollistamat elokuvataiteen kohtaamiset voivat olla jollekin ainoita taiteellisesti tinkimättömiä signaaleja kaupallisen elokuvatulvan ja muun audiovisuaalisen kulttuurin keskellä. (Bergala 2013, 29–31) Von Bagh (2018) kertoi haastattelussa, että huomasi lukiolaisten viihtyvän järjestämässään elokuvakerhoissa parhaiten, kun he saivat olla siellä ilman että joku häiritsi. He saivat tulla vapaasti ja olla omana itsenään, omassa rauhassaan.

2.4 Elokuvakasvatus osana koululaitosta

Elokuvakasvatuksen kehitystä yhteiskunnassa voidaan tarkastella usealla eri tasolla. Niistä merkityksellisin lienee poliittisen vaikuttamisen taso ja koululaitoksen muuntuminen sellaiseksi, jossa elokuvalla olisi pysyvä ja vakituinen asema taiteena ja osana opetusta. Lisäksi voidaan ajatella perusmuotoisen luokanopettajien koulutuksen opetusohjelman olevan avainasemassa elokuvaan liittyvien valmiuksien, asenteiden, tapojen ja kiinnostuksen kehityksessä. Tämä opinnäytetyö keskittyy kuitenkin

kolmannelle tasolle, koululaitoksen arkeen, Cinema Orionin toimintaympäristössä helsinkiläisissä lukioissa. Kulttuurituottajana perustelen kasvatustieteen ja taidekasvatuksen alalle kurkottelevan opinnäytetyöni elokuvan ja elokuvakasvatuksen puolustuspuheenvuorona sekä tuottajan asiantuntemuksen syventäjänä.

Elokuvakasvatuksesta puhuttaessa voidaan tarkoittaa ainakin seuraavia asioita

- 1) Elokuvan katsomista yhdessä lapsen tai nuoren kanssa ja katsomiskokemuksen jakamista (Kovanen ym. 2013, 11).
- 2) Kriittisyyden ja omaehtoisuuden vaalimista sekä kuvanlukutaidon ymmärtämistä, jossa korostetaan elokuvan ilmaisullisia ja esteettisiä ominaisuuksia (Nevala 2019).
- 3) Elokuvan välineellistä käyttöä ja elokuvallisen ilmaisun soveltamista esimerkiksi eri oppiaineiden opetuksessa (Nevala 2019).
- 4) "Oppilaiden tutustuttamista sellaiseen elokuvavalikoimaan, joka välittää korkean, ei populistisen idean siitä, mitä elokuvahistoria on parhaimmillaan luonut" (Bergala, 2013, 11).

Opinnäytetyön tilaajien, ELKE:n ja IhmeFilmin, elokuvakasvatuskäsitys pitää sisällään kaikki edellä mainitut elementit mutta nostaa kuitenkin esille nykyisen koulujärjestelmän puutteet erityisesti kohdan 4 suhteen. Näin ollen myös opinnäytetyöni tausta-ajatuksena on "tarve tuoda taide kouluihin tavalla, joka vaatii sekä opettajia että opiskelijoita kohtaamaan taiteen perimmäisen erilaisuuden ja toiseuden". (Bergala 2013, 9.) Tuottajan näkökulmasta tämä tarkoittaa sellaisten olosuhteiden luomista, joissa sekä opettajien että opiskelijoiden on mahdollista kohdata elokuva tavalla, jonka toteutumisella on mahdollisimman vähän esteitä.

Vuonna 2017 teetetty *Opettajaopiskelijat ja mediakasvatus* selvitys -mukailee Pellisen (2018) ajatusta siitä, ettei opettajilla ole välttämättä valmiuksia toteuttaa elokuvakasvatusta. Tähän haasteeseen vastataksemme elokuvakasvatuksen tarjoajan täytyisi paketoida tarjontansa niin, että sekä opettajien että opiskelijoiden on siihen helppoa tarttua ja että kaikki voivat oppia. Kuten Bergala (2013, 9) sanoo, elokuvakasvatus ei ole omimmillaan institutionaalisessa kouluympäristössä mutta se on

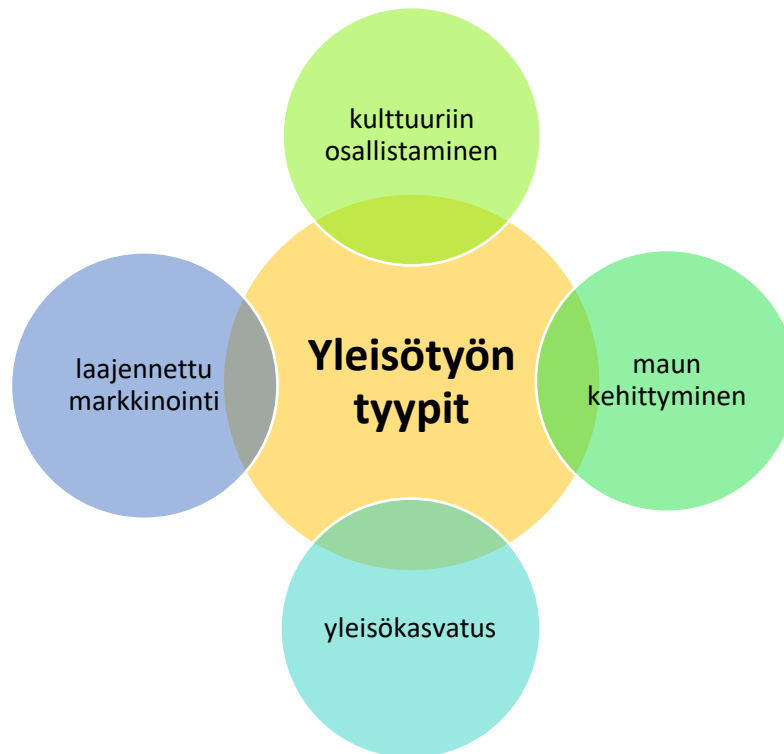
kenties ainoa paikka, jossa sen on mahdollista saavuttaa koko ikäryhmä. Näin ollen epä mukavuusalueelle joutuvat etenkin opettajat, joiden tulee elokuvia katsottaessa unohtaa asemansa siinä määrin, että ovat valmiita kohtaamaan elokuvan taideteoksena, joka saa virrata sisään ihmiseen ja josta käytävä keskustelu ei tapahdu vain kriittistä käsin tai välineellistään.

2.5 Elokvakasvatus yleisötyön näkökulmasta

Yleisötyö on työtä, joka jollakin tavalla liittyy yleisöön (Sorjonen & Sivonen 2015, 98). Yleisötyötä on Suomessakin tehty jo pitkään, vaikkakin ilman tätä määritelmää. Sadan vuoden takaisessa Suomessa esimerkiksi Ateneum kutsui oppilasryhmiä kokemaan taidetta. Tuolloin yleisötyön tavoitteena oli yleisön sivistäminen. Nykyisenlainen yleisötyön käsitteistö on syntynyt 1980-luvun Iso-Britanniassa, jossa julkinen rahoitus ohjasi taidelaitoksia voimakkaasti yleisötyön projektien pariin. Tässä yleisötyön virtauksessa korostui varsinkin aluksi oppilaitosten ja ei-yleisöjen kanssa tehtävä työ. (Sorjonen & Sivonen 2015, 18.) 2000-luvulla yleisötyön käsite on yleistynyt ja laajentunut. Cuporen vuonna 2015 tekemässä tutkimuksessa yleisötyö määriteltiin ”toimenpiteiksi, joiden tavoitteena on yksilön tiedollisia ja tunnepitoisia valmiuksia kehittämällä perehdyttää eri kohderyhmiä taide- ja kulttuurilaitoksiin ja edistää siten osallistumista näiden laitosten perustehtävän toteuttamiseksi tuotettuihin esityksiin ja tilaisuuksiin.” (Sorjonen & Sivonen 2015, 98) Yleisössä pyritään siis saamaan aikaan tiedollisia tai emotionaalisia prosesseja, joiden kautta hän kiinnostuu ja haluaa lisää. Yleisötyö ei kuitenkaan ole vain yhdensuuntaista. Saman tutkimuksen tuloksena todettiin, että yleisötyöllä on myös rooli laitoksen ja yleisön välisenä kontakti- ja palautekanavana. (Sorjonen & Sivonen 2015, 98)

Kawashiman yleisötyön tyypit

Brittiläistä kulttuurihallintoa 1990- ja 2000-luvuilla tutkinut Kawashima jaottelee yleisötyön neljään eri tyyppiin, jotka voidaan erotella toisistaan mutta jotka eivät sulje toisiaan pois vaan limittyvät ja sekoittuvat tosimaailmassa keskenään (Kawashima 2000, 15).

Kuvio 1. Kawashiman (2000, 8) yleisötyön tyypit.

Laajennettu markkinointi kuvaa Kawashiman yleisötyön tyypeissä potentiaalisille, toistaiseksi saavuttamattomille, yleisöille suunnattua markkinointia. Taiteen markkinointi on Kawashiman mukaan tyypillisesti jo taiteesta kiinnostuneille suunnattua houkuttelua, laitosten perustoimintaan liittyvää markkinointia ja viestintää. Laajennetun markkinoinnin keino on esimerkiksi erikoisalennus, joka madaltaa kynnystä ostaa lippu itselle vieraan laitoksen tai jopa taidemuodon taiteen äärelle. (Sorjonen & Sivonen 2000, 16.) Suomessa esimerkiksi museokortti sopii jossain määrin Kawashiman kuvaukseen laajennetusta markkinoinnista. Museokortin tuoma vapaus käyttää museoita on muuttanut museossa käymisen kulttuuria käytännöllisempään suuntaan (Nordic Institute of Business & Society 2019, 22) ja tehnyt museokäynneistä edullisempia. Todellisuudessa laajennetun markkinoinnin ja taiteen markkinoinnin välinen raja-aita on käytännössä olematon ja laajennetun markkinoinnin sijasta voidaan perustellusti puhua taiteen markkinoinnista yhtenä yleisötyön muotona (Sorjonen & Sivonen 2015, 17–18).

Kulttuuriin osallistamisella Kawashima tarkoittaa epätodennäköisille yleisöille suunnattua yleisötyötä (Sorjonen & Sivonen 2015, 16), joka on nähtävissä esimerkiksi Helsingin kaupungin kulttuurikasvatustavoitteissa. Positiivisen diskriminaation

rahoittaminen sekä kaikille suunnatut mutta erityisesti vähemmistöille markkinoidut kulttuuritapahtumat tukevat kulttuuriin osallistavaa yleisötyötä.

Maun kehittäminen on Kawashiman mukaan olemassa olevan yleisön maun kehittämistä esimerkiksi poikkitaiteellisilla tai muuten totutusta poikkeavilla teoksilla sekä genererajojen ylittämällä (Sorjonen & Sivonen 2015, 16).

Kawashiman määrittelemä yleisökasvatus suuntautuu niin ikään nykyisiin yleisöihin. Yleisökasvatuksen tavoitteena on laajentaa yleisön kosketuspintaa teokseen, jota he ovat kokemassa. Esimerkiksi taiteilijatapaamiset ovat syventäviä elementtejä, joita voidaan kutsua Kawashiman mukaan yleisökasvatukseksi.

Tämän opinnäytetyön tapauksessa yleisötyö pyrkii purkamaan kulttuurin ja taiteen sosiaalista eriarvoisuutta tukevia rakenteita ja raja-aitoja elokuvakasvatuksen keinoin. Näiltä osin tarkastelemani elokuvakasvatus on ennen kaikkea yleisökasvatusta, maun kehittämistä ja kulttuuriin osallistamista. Koska Orion on myös kaupallinen toimija, jonka intresseissä on löytää sekä sitouttaa uusia ja tulevia yleisöjä, tulee elokuvakasvatusta yleisötyönä tarkastella ja kehittää myös laajennetun markkinoinnin näkökulmasta.

3 Elokvateatteri Orion ja nuorille suunnattu elokuvakasvatus Helsingissä

Helsingiläiset nuoret ovat poikkeuksellisessa asemassa, sillä heille tarjotaan huomattavan paljon maksuttomia mahdollisuuksia kokea kulttuuria (Kultus 2019). Kulttuurin tarjoajien haastatteluista kuitenkin selviää (Von Bagh, 2018), etteivät lukion opettajat ja opiskelijat osallistu ainakaan kouluille tarjottavaan elokuvakasvatukseen yhtä aktiivisesti kuin peruskoulun opettajat oppilaineen. Kanneltalon johtaja (Pellinen, 2018) kertoi taustahaastattelussani esimerkiksi heidän tiloissaan tarjottavan nykytanssin vetävän enemmän ihmisiä kuin elokuvan. Sekä Pellisen (2018) että Von Baghin (2018) haastatteluista käy ilmi, että edes lukiolaisille suunnattujen elokuvanäytösten eteen tehdyt ylimääräiset markkinointiponnistukset eivät ole läheskään aina tuottaneet tulosta. Pellisen (2018) haastattelusta välittyy ajatus etuoikeutetuista helsingiläisistä, joiden vähäinen osallistuminen Helsingin kaupungin järjestämään elokuvakasvatukseen selittyy kaupungin kulttuurisella ylitarjonnalla. Kukkolan (2018) haastattelussa käy ilmi, että vastaavia ongelmia on myös muualla Suomessa.

3.1 Orion

Helsinkiin vanhimpiin elokuvateattereihin lukeutuva Orion sijaitsee osoitteessa Eerikinkatu 15, 00100 Helsinki. Vuonna 1926–1927 rakennetun kivitalon on suunnitellut arkkitehti Martti Välikangas. Alkuperäiseltä nimeltään teatteri oli Bio Athena, ja sen arkkitehtuurin on sanottu edustavan suomalaista Art Decoa parhaimmillaan. Vuosina 1984–2018 elokuvateatteri Orion tuli tunnetuksi KAVI:n eli Kansallisen audiovisuaalisen arkiston vanhojen klassikoiden ja kulttiteosten esitystoiminnasta. Elokuvateatteri Orionin toimintaa seuranneiden keskuudessa tiedettiin jo vuosikymmen sitten, että KAVI etsi uutta modernia tilaa ja oli aikeissa muuttaa Orionista. Vuonna 2018 KAVI:n lähestyvä muutto keskuskirjasto Oodiin kasvatti pelkoa historiallisen elokuvateatterin ja lukuisten elokuvataiteen ystävien henkisen kodin muuttumisesta kaupallisen elokuvan, tai jonkin vielä kaukaisemman asian näyttämöksi. (Laaksonen & Kangassalo 2018.)

3.2 ELKE ry

Epätietoisuus Orionin kohtalosta päättyi 11. syyskuuta 2018, kun Elävän kuvan keskus ELKE ry. (entinen Uudenmaan elokuvakeskus ry.) tiedotti jatkavansa esitystoimintaa Orionissa ja kehittävänsä siitä elokuva-alan tapahtumakeskuksen, joka tulee jatkamaan klassikkoelokuvien näyttämönä. ELKE on 18 yhteisöjäsenen sekä useiden elokuva-alan vaikuttajien perustama kulttuuriyhdistys, jonka tavoite on edistää elokuvan asemaa elinvoimaisena, korkeatasoisena ja moniarvoisena taiteena klassikkoelokuvien esityksistä tinkimättä. Uudistuvan Orionin toimintaa suunniteltiin muun muassa elokuvafestivaalien, kotimaisen elokuvan ja elokuvakasvatuksen tarpeisiin vastaavaksi. (Elävän kuvan keskus 2018.)

3.3 IhmeFilmi ja elokuvakasvattajien verkosto

Elovakasvatuksen asialla ELKE:ssä toimii erityisesti IhmeFilmi ry. Elovakasvatusyhdistys vetää IhmeFilmi elokuvakasvatushanketta ja sen toimintaa tukevat Suomen kulttuurirahasto, EU:n Luova Eurooppa -ohjelma, opetus- ja kulttuuriministeriö, Taiteen edistämiskeskus sekä Jenny ja Antti Wihurin rahasto. IhmeFilmin tavoitteena on tuoda laatu elokuvien katsominen osaksi koulujen ja nuorisotilojen toimintaa sekä kehittää elokuvakasvatustyötä pitkällä aikajänteellä.

IhmeFilmi ry tuottaa vuosittain kaksi elokuvasarjaa: kaikille nuorille suunnatun IhmeFilmi -klassikkoelokuvasarjan sekä IhmeSuomi -sarjan, joka on suunnattu suomea toisena kielenä puhuville nuorille. IhmeFilmi kokoaa esityssarjat oppimateriaaleineen, vastaa esitysoikeuksista ja esityskopioiden tuotannosta (esitysoikeusmaksuja ei tule esityspaikkojen vastuulle) sekä tarjoaa julisteet ja muut tiedotusmateriaalit IhmeFilmi -sarjaan ja oppimateriaalit sähköisessä ja/tai painetussa muodossa. Lisäksi IhmeFilmi järjestää koulutusta nuorten kanssa elokuvakasvatusta tekeville aikuisille seminaarien ja muiden tapahtumien muodossa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että IhmeFilmin kautta oppilaitoksella tai nuorisotilalla on mahdollisuus esittää elokuvia maksuttomasti ja saada ilmaista oppimateriaalia sekä kouluttaa henkilökuntaansa elokuvakasvatukseen maksutta. IhmeFilmin kautta on mahdollista rakentaa kurssisuoritus toisen asteen oppilaitokseen tai peruskoulun päättöluokalle. Lisäksi IhmeFilmi -näytökset toimivat vapaana elokuvakerhona, johon halukkaat nuoret voivat tulla. (IhmeFilmi ry.)

Seuraavassa kerron lyhyesti elokuvakasvatuksen toimijoista, jotka tekevät IhmeFilmin kanssa osittain samaa työtä Helsingissä. Näkökulmaa voisi laajentaa edelleen käsittelemään mediakasvatusta, jonka osa elokuvakasvatus myös on. Tämän työn laajuudessa siihen ei kuitenkaan ole tarvetta.

Koulukino

Koulukino on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama valtakunnallinen elokuvakasvatusyhdistys, joka tuottaa oppimateriaaleja ja tukee lasten ja nuorten elokuvakäyntejä elokuvateattereissa. Koulukinon taustalla toimii osittain samoja yhteisöjä kuin Cinema Orionia pyörittävässä Elävän kuvan yhdistyksessä. Suurimpana erona Orionin taustajoukkoihin on Finnkino, joka Suomen suurimpana elokuvateatteritoimijana on vahva taustavaikuttaja Koulukinon toiminnassa. (Koulukino)

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

”Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI) on sekä muistiorganisaatio että valvontaviranomainen, jonka tehtävänä on säilyttää kotimaisen av-kulttuurin tuotteet sekä edistää audiovisuaalista kulttuuriperintöä ja mediakasvatusta” (Kansallinen audiovisuaalinen instituutti). Opetus- ja kulttuuriministeriön alainen Kansallinen audiovisuaalinen instituutti KAVI vastaa muun muassa elokuvien, televisio- ja radio-

ohjelmien arkistointi- ja dokumentointityöstä sekä elokuvakulttuurin edistämisen koordinoinnista (Opetus- ja kulttuuriministeriö).

Helsingin kaupungin kulttuurikeskukset

Helsingin kaupungin kulttuurikeskuksista Malmitalo, Kanneltalo, Vuotalo ja Stoa järjestävät varhaiskasvatukselle, kouluille ja toisen asteen oppilaitoksille suunnattuja elokuvanäytöksiä. Elokuvanäytöksiä järjestetään sekä klassikkoelokuvista että tuoreemmista, tulevista klassikkoelokuvista. Elokuvat voivat olla osa kulttuurikurssia mutta suurin osa näytöksistä on yksittäisiä tapahtumia. Näytökset ovat osallistujille maksuttomia. (Kultus 2019)

4 Tutkimuskysymykset

Työ on tapaustutkimus, joka pyrkii selvittämään ratkaisevia tekijöitä toisen asteen opiskelijoiden ja opettajien elokuvanäytöksiin osallistumisessa Helsingissä.

Tämän työn päätutkimuskysymys on:

Kuinka tarjota laatuelokuvaa nuorille Helsingissä?

Alakysymyksiä, joiden avulla etsin ratkaisua tuottajan näkökulmasta, ovat:

- 1) Miten uusi Orion voi houkutella 2. asteen opettajat ja opiskelijat katsomaan laatuelokuvia säännöllisesti?
- 2) Miten tehdä uudesta Orionista paras mahdollinen elokuvataiteen koti nuorille, 15–20-vuotiaille yleisöille?

5 Tapaustutkimus ja käytetyt menetelmät

Tutkittava tapaus on elokuvateatteri Cinema Orionin 2. asteen opiskelijoille suunniteilla oleva elokuvakasvatuksellinen toiminta, joka on osa laajempaa IhmeFilmin tuottamaa elokuvakasvatusta sekä Orionin nuorille suunnattua toimintaa. Tarkoituksena on kehittää ratkaisu, jota voitaisiin tarjota 2. asteen opiskelijoille ympäri Helsinkiä. Tässä työssä

selvitän, mitä työn tilaajan kannatta huomioida toiminnan suunnittelussa, jotta järjestettävä elokuvakasvatus tavoittaisi mahdollisimman hyvin kohderyhmänsä.

Valitsin lähestymistavaksi tapaustutkimuksen, sillä sille on ominaista tuottaa syvällistä ja yksityiskohtaista tietoa nykyajassa tapahtuvasta ilmiöstä sen todellisessa toimintaympäristössä. Tapaustutkimus ei pyri tuottamaan yleistettävää tietoa vaan se pureutuu rajattuun, yleensä yhteen, kokonaisuuteen, jota halutaan tutkia ja siten kehittää (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2010, 52–53). Tässä opinnäytetyössä tutkin lukioiden opettajien ja opiskelijoiden suhtautumista elokuvakasvatukseen ja elokuvakasvatuksen ja lukion arjen suhteeseen. Tapaustutkimus soveltuu kehittämistyön lähestymistavaksi, koska tavoitteena on tuottaa kehittämissuhteita tai -ideoita (Ojasalo ym. 2010, 52). Opinnäytetyöni tutkimusaineiston perusteella tuotan ehdotuksia elokuvakasvatuksen järjestämisestä Orionin toimintaympäristössä.

Tapaustutkimuksen kohde voi olla yritys tai sen osa, tuote, prosessi tai, kuten tässä tapauksessa, palvelu tai toiminta (Ojasalo ym. 2010, 52). Tutkimuksen lähtökohtana ei tällöin ole teoria vaan tutkittava tapaus, johon perehtyminen onkin tapaustutkimuksen ensimmäinen vaihe (Ojasalo ym. 2010, 54). Kuten edellisissä luvuissa käy ilmi, teoreettinen viitekehys on tässä työssä laaja ja korostaa tutkittavaan tapaukseen perehtymistä.

5.1 Brainwriting

Brainwriting 6-3-5 on vahvasti aivoriiheen perustuva yhteisöllinen ideointimenetelmä, jonka tavoitteena on tuottaa 108 ideaa puolessa tunnissa (National Chiao Tung University, 2018). Yhteisölliset ideointimenetelmät perustuvat normaalin ajattelun rajoitusten unohtamiseen ja epäilyttävienkin ideoiden rohkeaan jakamiseen ja jatkokehittelyyn. Onnistuneen luovan ideoinnin edellytys on positiivinen ja avoin ilmapiiri, jonka luomiseen tarvitaan ryhmänvetäjän taitoja sekä luovan ongelmanratkaisun menetelmien hallintaa. (Ojasalo ym. 2010, 144–145.)

Brainwriting 6-3-5 -menetelmässä kuuden (6) hengen ryhmän jäsenet saavat ratkottavakseen kolme (3) ongelmaa. Ryhmän jäsenillä on viisi (5) minuuttia aikaa ideoida ja kirjoittaa ratkaisunsa kaikkiin kolmeen ongelmaan. Kun aika on kulunut, ideapaperit kiertävät ryhmässä seuraavalle ja osallistujat jatkavat ideointia edellisen ratkaisun pohjalta tai listaavat lisää ideoita viiden minuutin ajan. Jokainen paperi kiertää

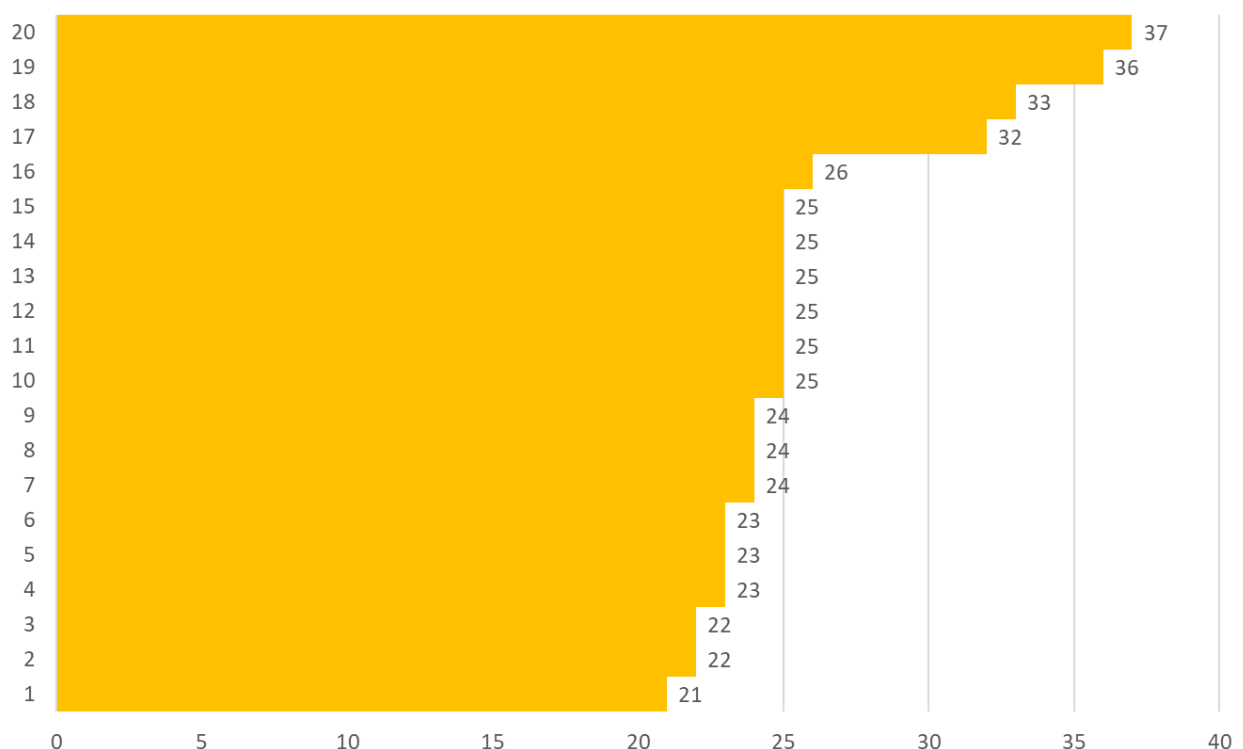
menetelmässä tällä tavalla jokaisella ryhmän kuudesta jäsenestä. Lopuksi ideoista valitaan parhaat ja niistä keskustellaan lyhyesti. (National Chiao Tung University.) Minulla oli 25 minuuttia aikaa esitellä ja toteuttaa kokeilu sekä menetelmään liittyvä keskustelu, joten päädyin tyypistämään menetelmän muotoon 4-2-2. Tässä versiossa neljän (4) hengen ryhmän jäsenet saivat ratkottavakseen kaksi (2) ongelmaa. Ryhmän jäsenillä oli kaksi (2) minuuttia aikaa kirjoittaa vastauksensa ongelmiin, jonka jälkeen paperit kiersivät seuraavalle ja osallistujat jatkoivat ideointia aivan kuten 6-3-5 menetelmässäkin.

Kysymykset, joihin menetelmän avulla etsin vastausta, olivat:

1. Miten uusi Orion voi houkutella 2. asteen opettajat ja opiskelijat katsomaan laatuelokuvia säännöllisesti?
2. Miten tehdä uudesta Orionista paras mahdollinen elokuvataiteen koti nuorille, 15–20-vuotiaille yleisöille?

Keräsin menetelmän avulla ideoita tuottajaopiskelijaryhmältä, jossa oli yhteensä 20 jäsentä. Tämä joukko soveltui vastaajiksi erityisen hyvin, sillä he ovat nuoria kulttuurin ammattilaisia, joilla on tuntumaa siihen, mikä nuoria voisi puhutella ja innostaa.

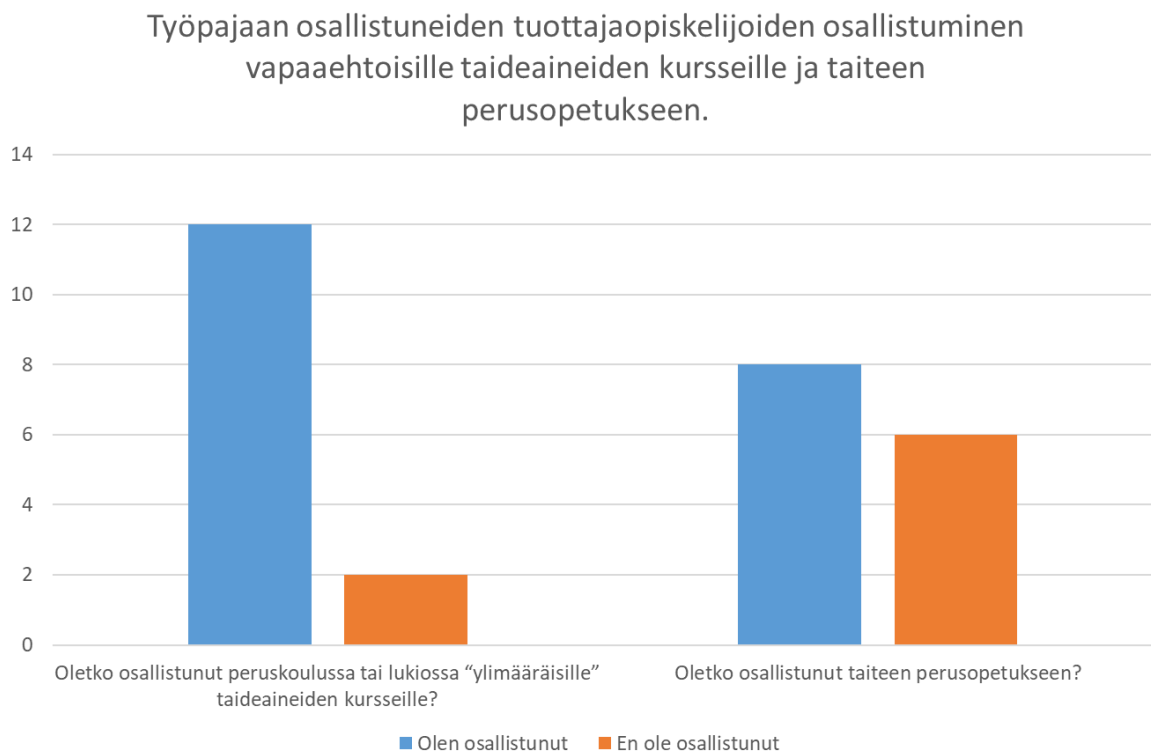
Brainwriting-työpajaan osallistuneiden ikäjakauma

Työpajaan osallistuneet olivat kaikki alle 37-vuotiaita ja 80 % heistä oli alle 27-vuotiaita.

Kuvio 2. Työpajaan osallistui 20 21–37-vuotiasta kulttuurituotannon opiskelijaa.

Tuottajaopiskelijat soveltuivat vastaajiksi hyvin myös siksi, että heillä on vahva tausta taidekasvatuksessa. Taiteen tradition edistämisen näkökulmasta taidekasvatus on onnistunut meidän tuottajien kohdalla erityisen hyvin, sillä meistä ei ole tullut ainoastaan taiteen tekijöitä ja kokijoita vaan taiteen edistämiseen ja kehittämiseen tähtäviä ammattilaisia, joiden tavoitteena on edistää sekä taiteen tekijöiden että kokijoiden mahdollisuuksia nauttia monipuolisesta ja elävästä kulttuurista. Kysyin ideointikokeilun jälkeen WhatsApp-keskustelussa pajaan osallistuneilta opiskelijoiltaan heidän suhteestaan taidekasvatukseen. Tähän kyselyyn vastasi 66 % brainwriting-työpajaan osallistuneista henkilöistä.

Kuvio 3. Työpajaan osallistuneilla tuottajaopiskelijoilla on laajalti kokemusta taidekasvatuksesta.

Valitsin menetelmäksi brainwritingin, sillä halusin mahdollisimman erilaisia ideoita ja jokaisen äänen kuuluviin. Pidän itse brainstormingista ynnä muista äänekkäistä ideointitavoista mutta tiedostan myös niiden ongelmat. Kun kaikilla on mahdollisuus sanoa ideoitaan samanaikaisesti, alkavat äänekkäät ja nopeat reagoijat helposti

johdatella koko ryhmän ajatuksia tai ainakin niitä ääneen lausuttuja. Päädyin brainwritingiin myös siksi, että halusin minimoida oman vaikutukseni tuloksiin. Tiedän olevani innostuessani intensiivinen ja ajattelin, että pahimmillaan se voisi tässä tapauksessa tarkoittaa sitä, että innostuisin joistain ideoista niin paljon, että hiljaisemmat ajatukset jäisivät kuulematta.

Tuottajaopiskelijakollegani ovat uskomattoman idearikkaita ja olen syvästi kiitollinen heiltä saamistani vastauksista. Työpajasta saamani palautteen perusteella toteuttaisin työpajan uudelleen niin, että antaisin vastaajille enemmän aikaa keskittyä ideoiden kehittämiseen. 6-3-5 menetelmässä aikaa on viisi (5) minuuttia kolmelle (3) idealle, kun taas minun versiossani aikaa oli (2) minuuttia kahdelle (2) idealle. Alkuperäisessä versiossa jokaista ongelmaa kohden oli siis 100 sekuntia aikaa, mikä on 40 sekuntia vähemmän kuin toteutetussa, typistetyssä versiossa. Paranneltu typistetty versio voisi olla sellainen, että vähentäisin ongelmien määrän yhteen ja tuplaisin näin ongelman ratkomiseen tarkoitetun ajan 120 sekuntiin. Kun seuraavan kerran käytän tällaista menetelmää, haluan tarjota osallistujille myös kahvit ja tarpeeksi aikaa ideointiin. Tuottajien on usein helppoa pureutua hyvin monenlaisiin ongelmiin pelottomasti. Siitä huolimatta tässä esittämäni kysymykset koettiin osittain vaikeiksi, täysin ymmärrettävästi. Vähemmän rajatut kysymykset olisivat voineet tuoda enemmän rohkeita, luovia vastauksia ja ensi kerralla otan tämän huomioon menetelmän käytön suunnittelussa. Työpajan jälkeen jäin miettimään, olisiko alkuperäinen 6-3-5 ollut vähemmän paineisen tuntuinen kuin soveltamani 4-2-2. Koska aikaa oli rajallisesti, tiivistin menetelmän lyhyemmäksi, jolloin ideat tietysti jäivät vähemmälle kehittelylle ja ideoinnille oli myös vähemmän aikaa per ongelma. Tiiviillä ajalla toteutettuna esim. 4-1-2 olisi siis ollut palautteen perusteella mukavampi ja varmasti myös hedelmällisempi kaava tälle työpajalle.

5.2 Kysely

Kysely on yksi yhteiskunnallisen tutkimuksen käytetyimmistä tiedonkeruun menetelmistä. Kyselyllä voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto, koska sillä on mahdollista kysyä useita asioita isolta joukolta vastaajia. Kyselyn heikkouksia ovat esimerkiksi tiedon pinnallisuus sekä se, ettei kysyjä saa tietää, mikä vastaajan todellinen suhde kyselyssä kysyttyihin asioihin on. Kyselyn onnistumisen perusedellytys on se, että pohjatietoa kysyttävistä asioista on riittävästi oikeanlaisen kysymyksenasettelun tekemiseksi. (Ojasalo ym. 2000, 108–109)

Valitsin menetelmäksi kyselyn, koska halusin mahdollisimman laajan otannan elokuvakasvatukseen liittyvistä toiveista ja ajatuksista toisen asteen opiskelijoilta sekä opettajilta. Käytin kyselyn pohjana brainwriting-työpajassa kerättyä aineistoa, josta olin poiminut suosituimmat ja mielenkiintoisimmat ideat kyselyn vastaajille arviotaviksi. Lisäksi kysyin käytännön toiveita elokuvanäytösten järjestämiseen liittyen ja avoimilla kysymyksillä ajatuksia vastaajien elokuvakokemuksista. Viimeksi mainitsemani vastaukset ovat toki kiinnostavia, mutteivat relevantteja kehitystyötäni ajatellen. Jos nyt tekisin vastaavan kyselyn, käyttäisin vielä enemmän aikaa kyselyn tekemiseen ja testaamiseen ja jättäisin avoimet kysymykset mahdollisimman pitkälti pois.

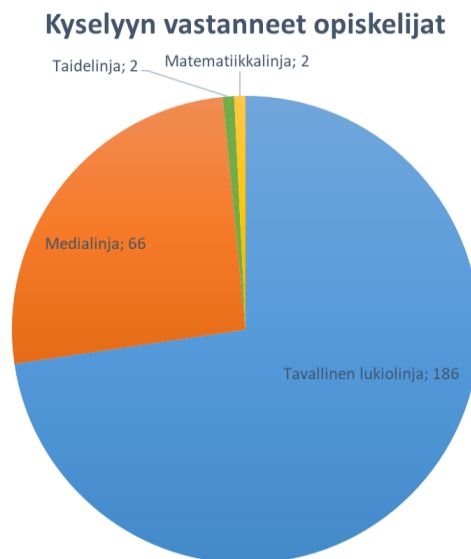
Kyselyyn vastattiin yhteensä 274 kertaa. Vastauksia tuli siis riittäväsi, mutta ei niin laajalti kuin olisin toivonut. Kyselyyn tuli muutamia yksittäisiä vastauksia lukuun ottamatta vastauksia vain verkostoni kautta tavoitetuilta opettajilta ja heidän kollegoiltaan sekä opiskelijoiltaan.

Kuvio 4. Kyselyyn vastasi yhteensä 274 henkilöä, joista 268 eli 97,8 % kertoi olevansa joko lukio-opettaja tai opiskelija. Kuusi vastaajaa eli 2,2 % ei vastannut kysymykseen.

Lähetin kyselyn yhteensä 12 ammattikouluun tai lukioon ja soitin näistä jokaisen rehtorille innostaakseni kyselyyn vastaamista. Lähetin kyselyn rehtorin lisäksi koulusihteerille sekä kunkin koulun valituille aineopettajille, esimerkiksi median, elokuvan ja kuvataiteen opettajille.

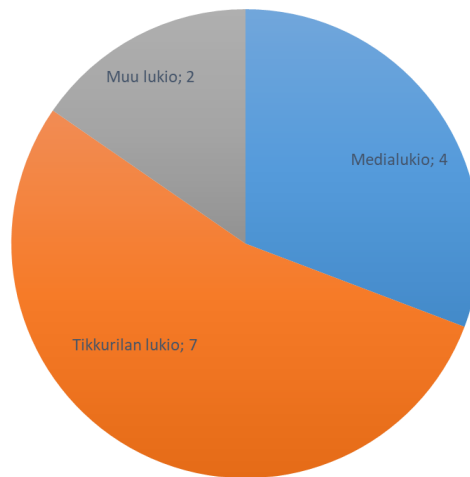
Sain yksittäisiä vastauksia useammasta lukiosta mutta en yhdeltäkään ammattioppilaitoksen opettajalta enkä opiskelijalta. 93,4% vastauksista, eli 256 vastausta, tuli entisestä lukiostani entisen filosofian opettajani avustuksella. Vaikka kehittämistyöni suuntautuu ensisijaisesti Helsinkiin, lähetin kyselyn myös Tikkurilan lukioon heidän elokuvapainotuksensa takia ja koska sain opinnäytetyöni tilaajalta suosituksen lähestyä tiettyä elokuvaopettajaa Tikkurilan lukiossa. Lukio sijaitsee Vantaalla, mutta sen voidaan katsoa kuuluvan Elokuvateatteri Orionin kohdeyleisöön. Tikkurilasta odotinkin kyselyyni perehtyneitä ja kokemuksen värittämiä vastauksia, joista taatusti on hyötyä kehitystyössä.

Kuvio 5. Kyselyyn vastasi yhteensä 256 opiskelijaa. Heistä 72,7% opiskelee tavallisella lukiolinjalla.

Kyselyyn vastanneista 2. asteen oppilaitosten opiskelijoista ja opettajista 95,5 % oli opiskelijoita ja 4,45 % opettajia. Nykyisessä työssäni kulttuurikasvatuksen tuottajana olen kuullut opettajien saavan kyselyitä lähes päivittäin ja tämän tiedon valossa ymmärrän hyvin, ettei kyselyni ollut heidän keskuudessaan niin suosittu kuin olisin toivonut.

Kyselyyn vastanneet opettajat

Kuvio 6. Kyselyyn vastasi yhteensä 12 opettajaa: 7 Tikkurilan lukiosta, 4 Medialukiosta ja 2 muista lukioista.

Koska kyselyyn vastanneita opettajia oli vähän, heidän vastauksensa kertovat enemmän yksittäisien opettajien ajatuksista kuin opettajien yleisestä mielipiteestä. Esittelen kyselyn tarkat kysymykset sekä tulokset seuraavassa luvussa.

6 Tulokset

Tässä luvussa käyn läpi brainwriting-työpajan sekä kyselyn tulokset ja tarkastelen niitä yleisötyön, elokuvakasvatuksen ja laajemmin kulttuuri- ja taidekasvatuksen viitekehyksissä.

6.1 Työpajassa syntyneet ideat

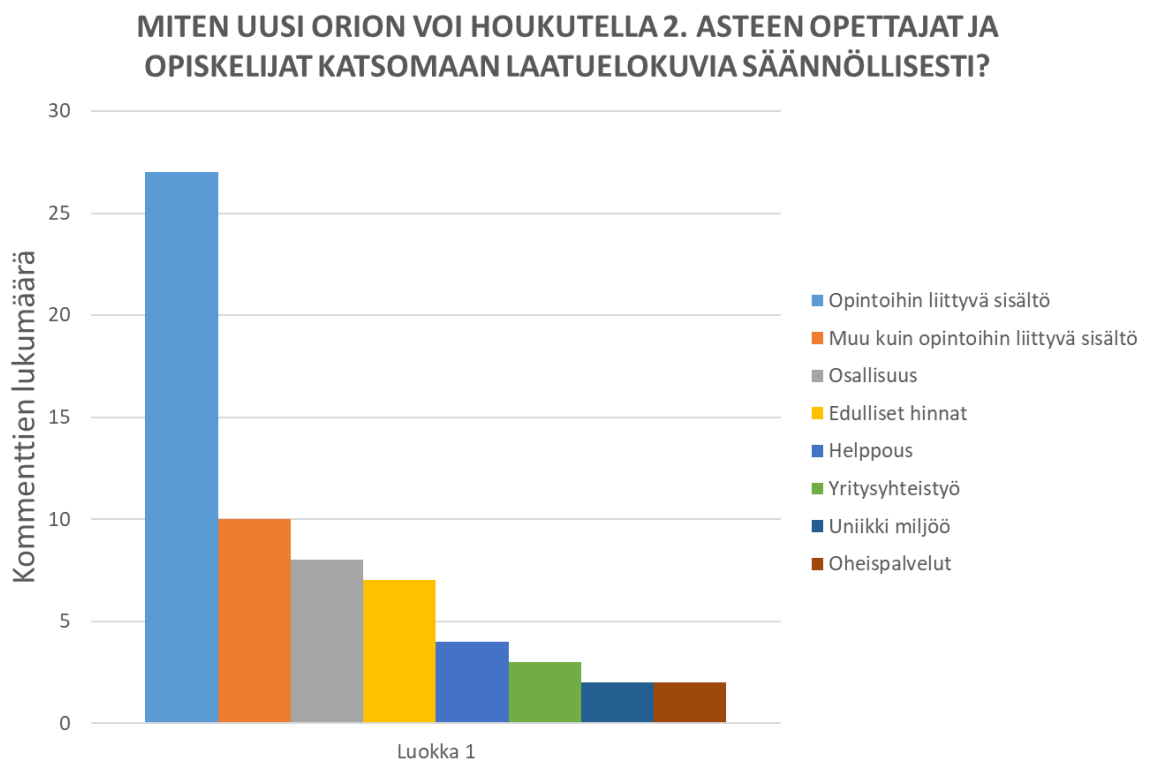
Kuten luvussa 5.1 kuvailin, brainwriting-työpajan tavoitteena on tuottaa paljon ideoita lyhyessä ajassa. Pienryhmät ideoivat ja jatkavat parhaiden ideoiden kehittelyä hyvin tiiviissä ajassa ja lopputuloksena saadaankin helposti ideoita, joista osa on jo melkein valmiita toteutukseen ja osa suppealla ajattelulla muodostettuja. Työpajaan osallistui 20

tuottajaopiskelijaa. Pilkoin ryhmien vastaukset osiin ja luokittelin ne teemoittain eri käsitteiden alle. Tämän jälkeen muodostin vastausten teemoista kuvaajat, joista on selkeästi nähtävissä vastausten suosituimmat teemat.

6.1.1 Työpajan tulokset, osa 1

Miten uusi Orion voi houkutella 2. asteen opettajat ja opiskelijat katsomaan laatuelokuvia säännöllisesti?

Työpajan ensimmäisen kysymyksen kommentteissa korostui opintoihin liittyvän sisällön merkitys kohderyhmän säännöllisten elokuvakäyntien toteutumiseksi (48 % kommentteista). Muita esiin nousseita teemoja olivat muu kuin opintoihin liittyvä sisältö, osallisuus, edulliset hinnat, helppous, yritysysteistyö, uniikki miljöo sekä oheispalvelut.

Kuvio 7. Työpajan ensimmäisen kysymyksen vastaukset yksinkertaistettuna teemojen mukaan.

Seuraavassa taulukossa ovat kaikki teeman ”Opintoihin liittyvä sisältö” kommentit. Lihavoidut tekstit ovat niitä ideoita, jotka ryhmässä on valittu kaikkein parhaiksi. Taulukon nuolet kuvaavat ideointipajassa syntyneiden ajatusten jatkokeittelyä pienryhmän keskuudessa niin, että nuolen pituus kuvaa ideointiketjun pituutta.

Miten uusi Orion voi houkuttaa 2. asteen opettajat ja opiskelijat katsomaan laatu elokuvia säännöllisesti? Taulukossa on lueteltu kaikki opetuksen sisältöön liittyvät vastaukset.

	1.	Integroidaan uusi Orion taidekasvatukseen - "pakotetaan" nuoret sinne
	2.	Olisi osa taidekasvatusta . Liittäisi elokuvat ajankohtaisiin kysymyksiin.
Tau	3.	Koulu tarjoaa Orion-passin koululaisille, jolla pääsee mihin tahansa (sallittuun) elokuvaan ilmaiseksi. <-- (Vitsi ois ollu cool)
	4.	Suora linkki opetussuunnitelmaan, opettajille mahd. helpoksi eli ei ns. lisätyötä! Opiskelijoille opintopojoja esim. vapaasti valittuja.
	5.	--> Elokuvien teemat ja aiheet olisivat ajankohtaisia ja liittyisivät opetukseen.
	6.	Taide-elokuva kurssi opetussuunnitelmaan liittäminen vallalla oleviin ilmiöihin myös liittäminen maailmaan missä nuoret elävät.
	7.	Räätälöidyt kouluvierailut. Opettajien sitouttaminen
	8.	Taidetestaajat! Ehkä oma konsepti siitä inspiroituneena.
	9.	Ajankohtaisuus/ajan kuva --> osana muita opintoja
	10.	Ilmaislippuja
	11.	--> Yhteistyö koulujen kurssien kanssa.
	12.	Elokuvapäivä esim. kerran kuussa (kaupungin kautta kaikki oppilaitokset mukaan).
	13.	Tarjoamalla opetussuunnitelmiin sopivia elokuvia/elokuvia jotka liittyvät 15v.-18v. nuorten elämään ja kasvamiseen.
	14.	--> TÄÄ. Käydä Orionissa kerran pari viikossa/kuukaudessa vierailulla.
	15.	Sen pitäisi sialtyä opintoihin jollain tavalla – Opintopisteitä, joku leimakorttisyteemi
	16.	Näyttää dokumentteja ja opetuksellisia elokuvia
	17.	vapaaehtoinen pakko; valinnainen koulussa?
	18.	(Näyttää dokumentteja ja opetuksellisia elokuvia) ---->
	19.	Making of leffoja – kuinka jotkut elokuvat on tehty. Koulu maksaa leffan, oppilaat pääsee ilmaisex.
	20.	Sidotaan elokuvakasvatusta opintoihin jotenkin.
	21.	kommentti --> VALINNAINEN? Suht marginaalijengi jota kannustaa, uskoisin.
	22.	Yhteistapahtumia eri koulujen kesken, mahdollisuus elokuva-alan "opiskeluun".
	23.	--> Peukku! Ymmärrys siitä, että alaa voi opiskella tai tehdä työkseen, innostaa varmasti nuoria! Elokuva-alalla työskenteleviä voisi käydä esittelemässä itsensä teatterilla nuorille?
	24.	---> Ja kertomassa stooreja siitä, mikä ajoi heidät elokuva-alalle, mikä sai heidät kiinnostumaan alasta.
	25.	Sisällytetään opetussuunnitelmaan: kerran viikossa elokuviin.
	26.	--> Viikottaisesta elokuvakäynnistä joku mukava ja motivoiva kirjoitus ym. tehtävä (jotta oppimiskokemus syvenee)
	27.	---> Tai tehtävät varioiden; joskus kirjoitustehtävä, joskus ryhmätyö + suullinen esitys, joskus leffan jälkeinen työpaja. Tärkeää olisi, että aloitetaan TOSI KEVYESTI. Siis ettei paukuta alkuun jotain 4,5 tunnin mykkää mustavalkoista taidepläjäystä --> Ensimmäisen, toisen & kolmannenkin leffan tulisi olla SUPER päryttäviä.
	28.	Mahdollistetaan edulliset kouluretket. Ohjelmistossa opetussuunnitelmaan sopivia elokuvia. Esitysajat sopivat.
	29.	Toisaalta kotiläksy innostaa käymään vapaa-ajalla elokuvissa.
	30.	Opetussuunnitelmissa painotetaan nyt ainakin ala-asteella ilmiöoppimista -> Jotenkin siihen sidottu.
	31.	Jos sillä tehdään säästöjä koulun omaan budjettiin jotenkin.
	32.	Leffateatterin kanssa sopimus, miten saadaan opetussuunnitelmaan

Suosituimpia ideoita opintoihin liittyvästä sisällöstä olivat:

- A. elokuvakasvatuksen liittäminen osaksi taidekasvatusta
- B. koulujen yhteisten elokuvatapahtumien järjestäminen ja elokuvan opiskelun mahdollistaminen sekä elokuva-alan ammattilaisten työnkuvaan ja uraan tutustuminen
- C. elokuvan sisällyttäminen opetussuunnitelmaan
- D. elokuvakäynnistä kirjoittaminen tai muun luovan tehtävän tekeminen
- E. porttiteoria, eli kevyemmästä elokuvasta kohti hitaampaa ja monimutkaisempaa elokuvaa eteneminen.

Lisäksi nostan vastauksista tärkeinä huomioina:

- F. sopivat esitysajat
- G. elokuvateatterin kanssa tehdyn sopimuksen opetussuunnitelmaan liittämisestä,
- H. ilmiöoppimisen tai tarkemmin sanottuna moduulit, jotka lukion opetussuunnitelman perusteiden uudistumisen yhteydessä 2021 otetaan käyttöön. Tämä tarkoittaa sitä, että lukion opetussuunnitelman perusteiden opinnot jäsennetään tulevaisuudessa oppiainekohtaisesti 1–4 opintopisteen laajuisiksi moduuleiksi joista lukiot voivat rakentaa mieleisiään opintojaksoja. Nykyisten kurssien sijaan oppiaineiden sisällöt, tavoitteet ja arviointi kuvataan siis 2021 alkaen oppiainerajat ylittävillä moduuleilla. (Opetushallitus.)

Muita työpajaan osallistuneiden keskuudesta hyviksi valittuja vastauksia olivat:

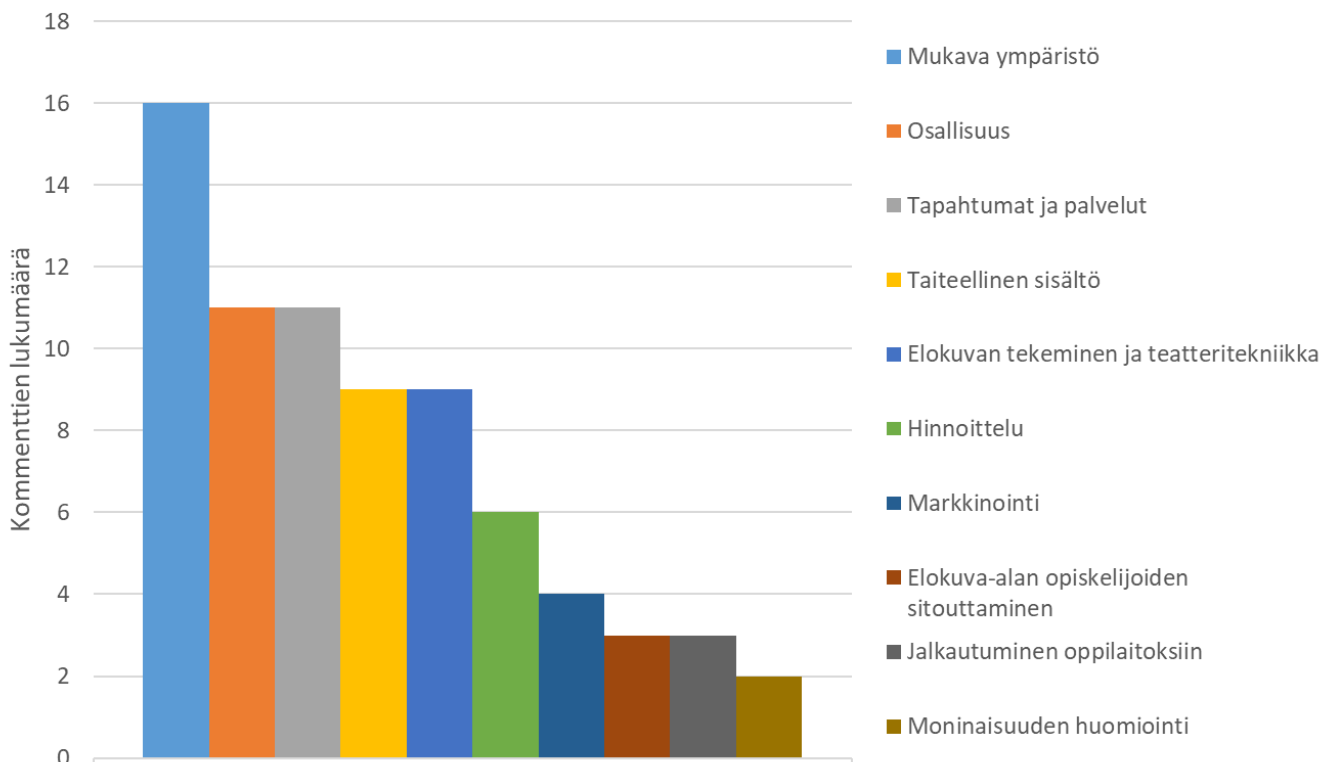
- I. Kiinnostavasti kuratoidut sisällöt, mielenkiintoiset elokuvat, myös dokkarit.
- J. Projektit, joissa nuoret pääsevät itse tekemään elokuvia.

6.1.2 Työpajan tulokset, osa 2

Miten tehdä uudesta Orionista paras mahdollinen elokuvataiteen koti nuorille (15–20-vuotiaille) yleisöille?

Työpajan toisen kysymyksen vastaukset jakaantuivat ensimmäistä osiota tasaisemmin. Eniten kommentteja herätti mukava ympäristö (22 % vastauksista) mutta myös osallisuus, tapahtumat ja palvelut, taiteellinen sisältö sekä elokuvateatterin tekniikkaan ja elokuvan tekemiseen tutustuminen koettiin tärkeiksi. Muita esiin nousseita teemoja olivat hinnoittelu, markkinointi, elokuva-alan opiskelijoiden sitouttaminen, jalkautuminen oppilaitoksiin sekä moninaisuuden huomiointi.

MITEN TEHDÄ UUDESTA ORIONISTA PARAS MAHDOLLINEN ELOKUVATAITEEN KOTI NUORILLE (15-20 V.) YLEISÖILLE?

Kuvio 8. Työpajan toisen kysymyksen vastaukset yksinkertaistettuna teemojen mukaan.

Koska vastaukset jakautuivat tasaisesti eri teemojen välillä, tarkastelen kaikkia vastauksia, jotka pienryhmissä valittiin parhaiksi. Suosituimpia ideoita olivat:

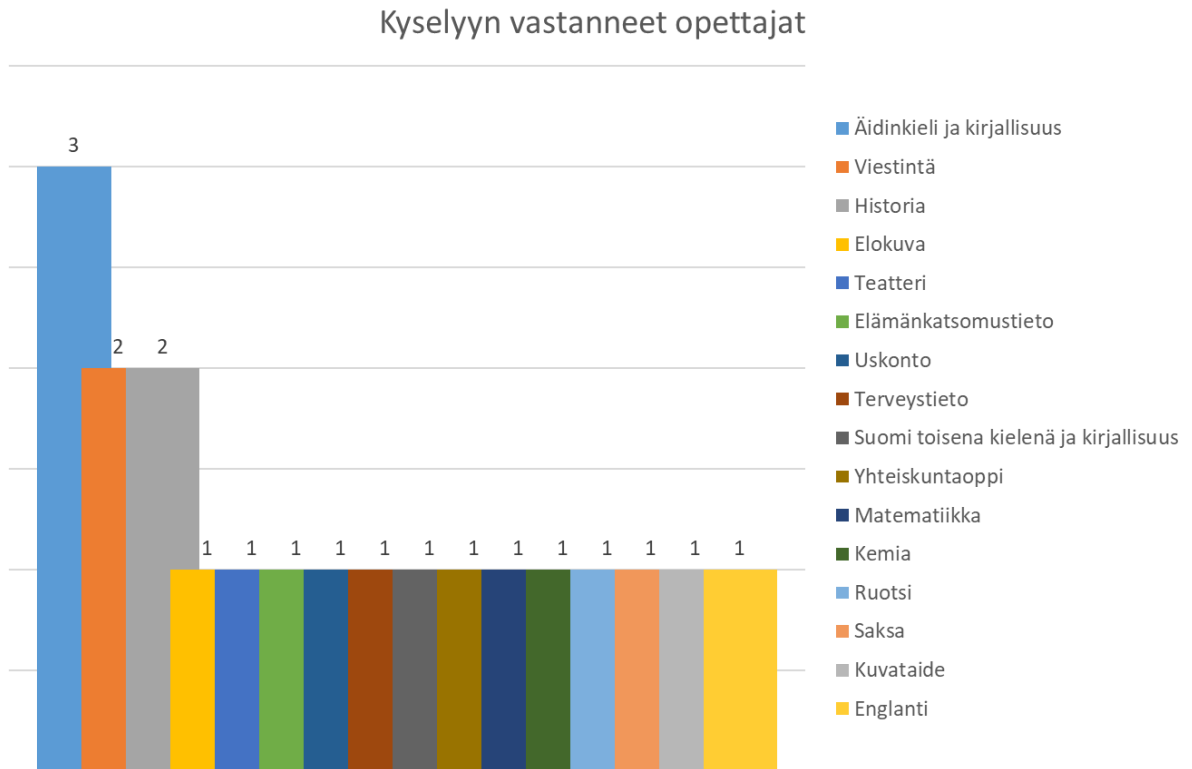
- a. Nuorten kanssa yhdessä tuottaminen
- b. Intohimoisten ammattilaisten ja elokuva-alan opiskelijoiden kanssa tehtävä yhteistyö
- c. Turvallinen, esteetön, rauhallinen, osallistava tila
- d. Taitava kuraattori, kiinnostava kuraattori, intohimoinen kuraattori
- e. Valtavirrasta poikkeava elokuvasisältö
- f. Edullinen hinta
- g. Oma festivaali
- h. Elokuvan tekeminen, esimerkiksi lyhytelokuvan keinoin
- i. Uudet elokuvan esittämisen muodot, XR
- j. Sosiaalisen median näkyvyys
- k. Elokuvakasvatus-sanon välttäminen.

6.2 Kysely 2. asteen opiskelijoille ja opettajille

Työpajan vastausten sekä taustahaastattelujen pohjalta saamani tiedon perusteella tein kouluille kyselyn. Tässä luvussa analysoin kyselyn vastauksia niiltä osin kuin ne ovat tämän työn kannalta relevantteja.

6.2.1 Opettajien vastaukset

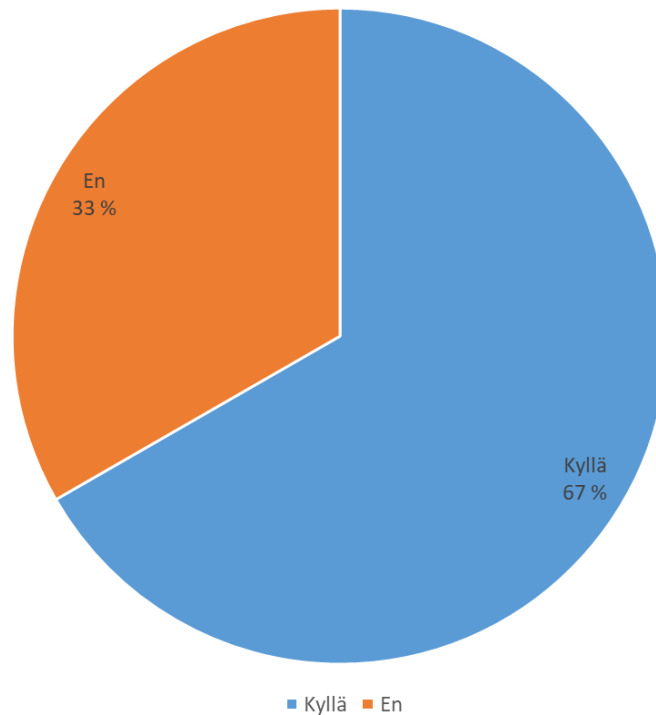
Kuten luvussa 5.2 totesin, opettajien vastaukset kertovat vain pienestä otoksesta opettajia, jotka ovat jostain syystä kiinnostuneita elokuvakasvatuksesta edes sen verran, että haluavat vastata kyselyyn.

Kuvio 9. Kyselyyn vastanneet opettajat edustivat laajasti eri oppiaineita.

Kyselyyn vastasi 12 opettajaa, jotka edustavat 16 eri oppiainetta. Eniten vastauksia tuli äidinkielen opettajilta (3). Kaksi vastanneista henkilöistä opetti viestintää ja kaksi historiaa. Lähes kaikki kyselyyn vastanneet opettajat olivat humanististen aineiden opettajia.

Käytätkö elokuvaa osana opetusta?

Kuvio 10. Kolmannes vastaajista ei käytä elokuvaa osana opetusta.

66,7 % kyselyyn vastanneista opettajista käyttää elokuvaa osana opetusta. Vastauksista ei selviä, miksi kaikki opettajat eivät käytä elokuvaa opetuksessa. Kyse voi olla elokuvaopintojen puutteesta, kuten luvussa 2.3 todetaan, mutta myös esimerkiksi siitä, että tekijänoikeudelliset asiat koetaan vaikeiksi (Operight).

Kyselyssä oli kohta, jossa opettajat saivat valita monivalintakysymyksessä vastausvaihtoehtoja, jotka lisäksi heidän kiinnostustaan käyttää elokuvaa osana opetusta. Opiskelijoilta kysyttiin vastaavasti, mikä saisi heidät kiinnostumaan elokuvasta osana opintojaan, ja opiskelijoiden vastaukset esitellään seuraavassa luvussa 6.2.2. Monivalintakysymyksen vastausvaihtoehdot oli laadittu ideointityöpajan pohjalta, ja lisäksi vastausvaihtoehdoissa otettiin huomioon työn tilaajan toiveet sekä muilta haastatelluilta saadut, kokemukseen pohjaavat tiedot elokuvakasvatuksen järjestämisestä 2. asteen opiskelijoille Helsingissä. Kysymys on erityisen kiinnostava, sillä markkinointiponnistuksista huolimatta tätä kohderyhmää on ollut erityisen vaikeaa tavoittaa.

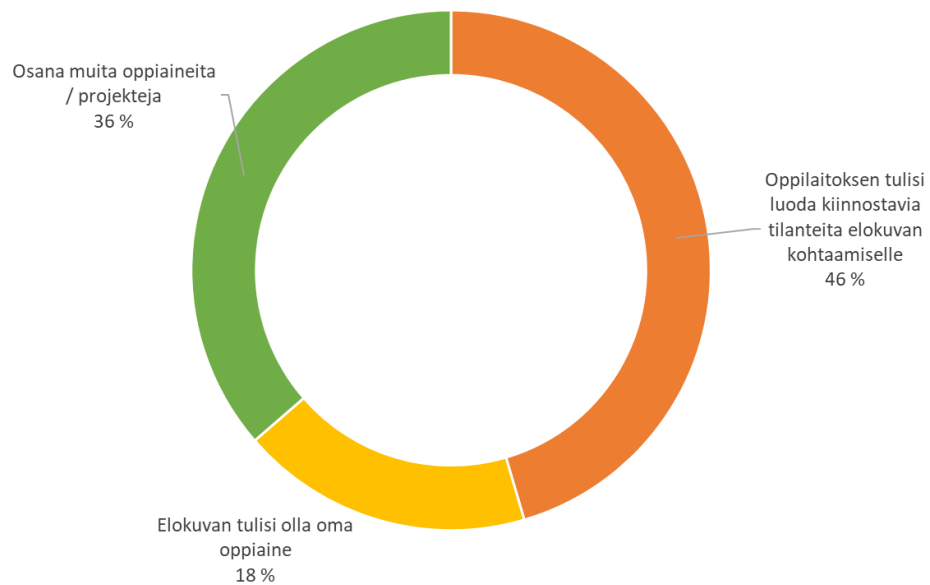
Kyselyn (Liite 1) kysymyksen 4. ”Mikä seuraavista saisi sinut kiinnostumaan elokuvasta osana opetusta?” vastausvaihtoehdot järjestyksessä suosituimmasta vähiten suosittuun ja vastausvaihtoehtojen taustalla olevat ideointipajan tulokset.

Hiö vastasi	Vastausvaihtoehto	Vastausvaihtoehdon peruste
Taulukko 2.	5 Elokuva osana jotakin muuta lukion kurssia	Vaihtoehto perustuu ideointityöpajan tuloksiin C, D, A, G, ja H
	5 Ajankohtainen elokuvan aihe	Vaihtoehto perustuu ideointityöpajan tulokseen I
	3 Opiskelijoiden osallistuminen elokuvatapahtumien sisällön suunnitteluun	Vaihtoehto perustuu ideointityöpajan tuloksiin a ja g
	3 Elokuvan tekijöihin tutustuminen (ohjaaja esittelee elokuvan tms.)	Vaihtoehto perustuu ideointityöpajan tuloksiin B ja b
	3 Elokuvakurssi	Vaihtoehto perustuu opinnäytetyön tilaajan ideaan
	1 Elokuvan tekemiseen tutustuminen (kameran käyttöön perehtyminen tms.)	Vaihtoehto perustuu ideointityöpajan tuloksiin J ja h
	1 Valtavirrasta poikkeavien elokuvien näytökset	Vaihtoehto perustuu ideointityöpajan tuloksiin E ja e
	1 Elokuvanäytöksen jälkeinen toiminta; keskustelu, hengailu tai vaikka herkuttelu, yhdessä elokuvan nähneiden kanssa.	Vaihtoehto perustuu ideointityöpajan tulokseen c sekä taustahaastatteluihin
	1 Elokuva festivaaliin liittyvä näytös	Vaihtoehto perustuu taustahaastatteluun (Von Bagh)
	0 Julkkisen kuratoima elokuvasarja	Vaihtoehto perustuu ideointityöpajan tulokseen d
	0 Elokuvanäytös lähellä oppilaitosta	Vaihtoehto perustuu opinnäytetyön tilaajan taustahaastatteluun
	0 Tunnelmallinen elokuvateatteri	Vaihtoehto perustuu opinnäytetyön tilaajan taustahaastatteluun

Elokuvateatterin tunnelmalla tai sijainnilla ei vastausten mukaan ole merkitystä. Myöskään julkisuuden henkilön kuratoima elokuvasarja ei lisäisi vastanneiden kiinnostusta. Taustahaastatteluista nousi esiin elokuvafestivaalin vetovoimaisuus, jota tämä kysely ei kuitenkaan vahvistanut. Elokuvanäytöksen sosiaalinen ulottuvuus ja oheistoiminta, valtavirrasta poikkeava sisältö tai elokuvan tekniseen toteutukseen perehtyminen eivät nekään houkuttaneet vastaajia erityisesti.

Suosituimpia vastauksia olivat elokuva osana jotakin muuta kurssia ja ajankohtainen elokuvan aihe. Tähän tarpeeseen vastaavia kursseja järjestää Helsingissä jo ainakin Helsingin kaupunki Annantalolla, Stoassa, Vuotalolla, Kannetalolla ja Malmitalolla (Annantalo). Elokuvakurssi kokonaisuutena, elokuvan tekijöihin tutustuminen ja opiskelijoiden osallistuminen elokuvatapahtumien suunnitteluun lisäisivät tämän kyselyn perusteella opettajien kiinnostusta ottaa elokuva osaksi opintoja jonkin verran.

Miten 2. asteen oppilaitoksen tulisi mielestäsi mahdollistaa opiskelijoiden kohtaamisia elokuvataiteen kanssa?

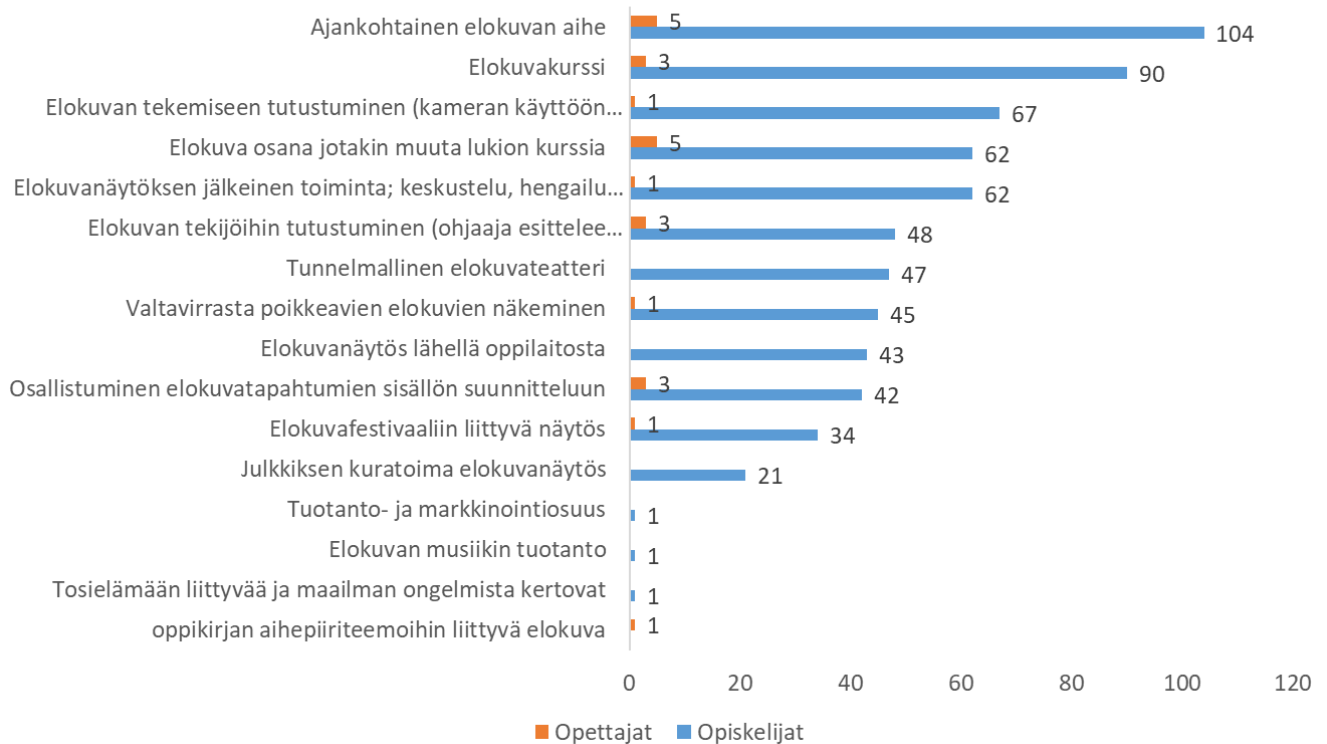

Kuvio 11.

6.2.2 Opiskelijoiden vastaukset

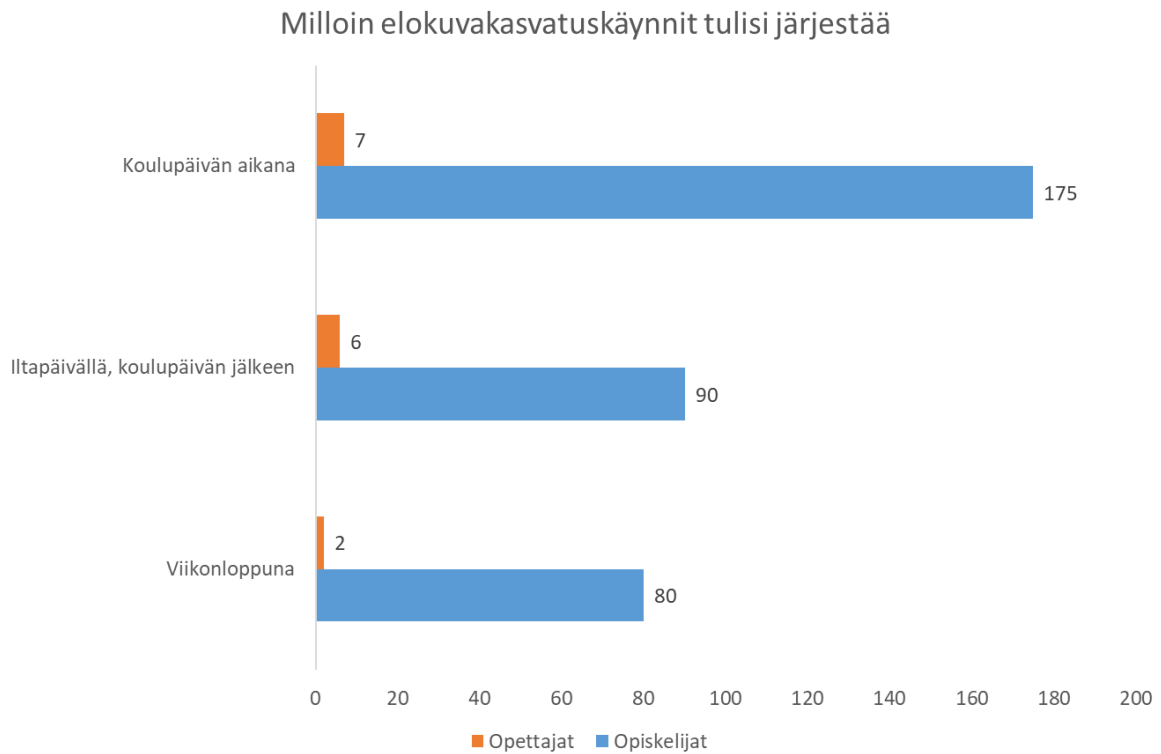
Yhteensä 256 opiskelijaa vastasi kyselyyni. Kuten luvussa 5.2 kerroin, valtaosa kyselyyn vastanneista opiskelijoista opiskelee tavallisella lukiolinjalla (n=186) mutta paljon vastauksia tuli myös medialinjalaisilta (n=66). Yksittäisiä vastauksia tuli myös muilla taidepainotteisilla lukiolinjoilla opiskelevilta sekä matematiikkalinjalla opiskelevilta nuorilta.

Mikä seuraavista saisi sinut kiinnostumaan elokuvasta, osana opintojasi/opetusta?

Kuvio 12. Opiskelijat ovat kyselyn perusteella kiinnostuneita elokuvasta osana opintojaan sekä elokuvien sisällön, että oheistoiminnan osalta.

Ajankohtaiset aiheet, elokuvan sisältyminen kurssiohjelmaan, tekijöiden tapaaminen ja osallisuus tapahtumien järjestämiseen lisäävät sekä opettajien että opiskelijoiden kiinnostusta elokuvaa kohtaan. Opiskelijat ovat opettajia kiinnostuneempia elokuvan tekemiseen tutustumisesta ja elokuvanäytöksen jälkeisestä toiminnasta. Tunnelmallinen elokuvateatteri sekä toisaalta näytös lähellä oppilaitosta kiinnostavat opiskelijoita, vaikka opettajille niillä ei ollut kyselyn mukaan merkitystä. Myös elokuvafestivaaleihin liittyvät näytökset, julkisuuden henkilön kuratoima elokuvanäytös ja valtavirrasta poikkeavien elokuvien näkeminen lisääisivät opiskelijoiden kiinnostusta ottaa elokuva osaksi opintojaan.

Kuvio 13. Sekä opettajat että opiskelijat toivovat elokuvanäytöksiä järjestettävän ensisijaisesti koulupäivän aikana.

Opiskelijoiden vastaukset olivat monilta osin samansuuntaisia kuin opettajien. Opiskelijoilta ja opettajilta kysyttiin tässä luvussa esiteltyjen kysymysten lisäksi parhaita elokuvamuistoja, ja lisäksi opiskelijoilta kysyttiin, millainen olisi heidän unelmiensa elokuvanäytös. Kysymykset eivät suoranaisesti täydennä tämän työn tuloksia ja jätänkin kysymyksiin saadut vastaukset kaikessa runsaudessaan käsittelemättä tässä opinnäytetyössä.

7 Ratkaisuehdotukset

Tässä luvussa esittelen ratkaisuehdotuksia 2. asteen opiskelijoille suunnatun elokuvakasvatuksen toteuttamiseksi elokuvateatteri Orionissa, Helsingissä. Ehdotukset perustuvat tässä työssä esiteltyihin teorioihin, aineistoon sekä Orionin Kaisa Kukkolan kanssa käymiini keskusteluihin Orionista ja elokuvakasvatuksesta. Lisäksi ehdotuksissa näkyy oma perehtymiseni kulttuurikasvatuksen tuottamiseen Helsingissä.

Ratkaisuehdotuksissa huomioin erityisesti luvussa 6.2.2 esitellyt opiskelijoiden kyselyn vastaukset. Vaikka kyselyyn vastasivat vain lukio-opiskelijat, ovat ratkaisut sovellettavissa myös yleisemmin toisen asteen opiskelijoille. Myös opettajien vastaukset ovat kiinnostavia, onhan heillä usein portinvartijan rooli opiskelijan ja saatavilla olevan kulttuurikasvatuksen välissä. Tähän kyselyyn opettajilta saatuja vastauksia on kuitenkin niin vähän, ettei niiden perusteella voi tehdä luotettavia ratkaisuehdotuksia.

7.1 Elokvaklassikkokurssi

Orionissa alkaa syksyllä 2020 toisen asteen opiskelijoille suunnattu elokuvakurssi, joka pohjautuu elokuvaklassikoihin. Tämän työn oli tarkoitus pohjustaa tuon kurssin suunnittelua mutta toisin kävi ja kurssi syntyi ennen työn valmistumista. Olen kuitenkin työni kautta tutustunut opinnäytetyön tilaajaan ja saanut seurata kurssin suunnittelua ja valmistelua.

Keväällä 2020 lukio-opiskelijat Helsingissä saivat valita ensi syksyn kalentereihinsa elokuvaklassikkokurssin, joka toteutetaan loka-joulukuussa 2020. Ensi syksynä, 2. jaksossa, 60 lukiolaista osallistuu kuuteen kolmen tunnin elokuvatapaamiseen. Tapaaminen sisältää elokuvan alustuksen, katselun ja käsittelyn yhdessä. Jokaisesta kerrasta kirjoitetaan lisäksi lyhyt teksti. Kurssin lopussa tehdään itsenäisesti suoritettava kurssityö, jossa tyyli on vapaa. Kurssin kokoontumiset ovat lauantaisin klo 10–13. Kurssitöiden arvioinnin tekevät kurssin järjestäjät ja opettajat ovat kurssille tervetulleita mutta opiskelijat voivat osallistua myös ilman opettajaa.

Jotta tästä opinnäytetyöstä olisi hyötyä työn tilaajalle kirjoitushetkellä, analysoin tässä kappaleessa suunniteltua kurssia tämän opinnäytetyön aineiston perusteella ja esitän huomioni tulevan kurssin suhteen. Tarkka kurssi-info on tämän opinnäytetyön liitteenä (liite 2).

Kyselyn perusteella ajankohtainen elokuvan aihe lisäisi todennäköisimmin opiskelijoiden kiinnostusta elokuvaa kohtaan osana opintojaan. Tämän kurssin elokuvia ei ole vielä julkistettu, ja kiinnittäisinkin erityistä huomiota tähän kurssin sisällön suunnittelussa. Vaikka kurssin aiheena on elokuvaklassikko, tekee se opiskelijoihin vaikutuksen todennäköisimmin, mikäli kurssin puitteissa jossain määrin käsitellään ajankohtaisia ja heidän elämäänsä koskettavia aiheita. Koska kurssin suunnittelusta vastaavat elokuvakasvatuksen ammattilaiset, en lainkaan epäile näin myös käyvän.

Kyselyyn vastanneille oli tärkeää, että elokuva tulee osaksi kurssien sisältöä ja tässä se toteutuu mitä parhaimmin. Vastausten perusteella myös elokuvan tekemiseen tutustuminen kiinnostaa opiskelijoita, ja se kannattaa huomioida myös tämän kurssin suunnittelussa. Elokuvan teknisen toteutuksen ymmärrys tukee taiteellisen tulkinnan opettelua ja IhmeFilmin tuottamassa elokuvakasvatuksessa nämä asiat kulkevat yhteen nivoutuneina taatusti myös tällä kurssilla.

Von Baghin (2019) haastattelussa kävi ilmi, että 2. asteen opiskelijat sitoutuivat elokuvakurssiin mutta eivät välttämättä halunneet ottaa siellä kovin aktiivista roolia vaan katsoa elokuvia rauhassa. Teettämäni kyselyn vastausten perusteella melko moni nuori kuitenkin kaipaa näytöksen oheistoimintaa ja moni myös osallistuu mielellään elokuvatapahtumien sisällön suunnitteluun. Tässä kannattaa siis olla erityisen sensitiivinen ja mahdollisuuksien mukaan tarjota halukkaille tilaisuus osallistua ja kokea yhteisöllisyyttä samalla, kun suo toisille rauhan makustella kokemuksia rauhassa ilman pakotetta sosiaalisuuteen.

Kyselyssä sekä opettajat että opiskelijat toivoivat ensisijaisesti koulupäivien aikana tapahtuvia elokuvakäyntejä mutta käytännössä tätä kurssia oli mahdollista tarjota vain viikonloppuisin. Syynä tähän on ensinnäkin se, että päiväaikaan toteutettava kurssi olisi vaikea sovittaa muuhun lukujärjestykseen ja toisekseen se, että iltaisin elokuvateatterissa käyvät lippuja ostavat asiakkaat. Opettajien näkökulmasta kurssin toteutusten ajankohdalla ei tämän kurssin osalta ole merkitystä, sillä kurssi toteutuu ilman heidän työpanostaan.

Syksyllä 2020 toteutettava Elokuvaklassikkokurssi on pilotti, jonka on tarkoitus saada jatkoa ehkä jo keväällä 2021. Kurssi on monistettavissa ja muokattavissa ja voikin olla, että sen elokuvat ja oppimateriaalit lähtevät kiertueelle myös muualle Helsinkiin, ehkä myös muualle Suomeen. Todennäköisesti kurssi tulee jatkumaan myös Orionissa.

Uskon vahvasti Elokuvaklassikkokurssin mahdollisuuksiin ja monistettavuuteen. Mielestäni sitä voisi muokata myös korkeakouluille sopivaksi kokonaisuudeksi. Elokuvaklassikkokurssi olisi ollut virkistävä lisä esimerkiksi tuottajan opintoihin ja vastannut hienosti taiteen tradition oppimisen tarpeeseen, joka ainakin itselläni opintojen aikana oli. Valinnaisten opintojen siirtyessä yhä enemmän verkkoon ei tällainen läsnäoloon panostava kurssi olisi ollenkaan huono lisä vaihtoehtoihin.

Vaikka Elokuvaklassikkokurssi on tarkkaan suunniteltu kokonaisuus, jolle selkeästi on tilausta, ei se mitenkään voi vastata kaikkiin kyselystä esiin nousseisiin toiveisiin tai ylipäättään erilaisten oppijoiden tarpeisiin. Seuraavaksi esittelen vielä kaksi ideaa kursseista, jotka toisivat elokuvan osaksi 2. asteen opintoja elokuvateatteri Orionista käsin.

7.2 Kulttuurikurssi

Annantalo sekä alueelliset kulttuuritalot ovat jo pitkään järjestäneet toisen asteen opiskelijoille suunnattuja kulttuurikursseja, joiden teemat ja sisällöt vaihtelevat kausittain. Keskustan alueella Annantalo järjestää kulttuurikursseja ja tällä hetkellä minä olen niitä tuottamassa.

Kohderyhmä Annantalon koordinoimilla kursseilla on hieman toinen kuin muissa kulttuuritaloissa. Me tuotamme kulttuurikursseja valmistaville luokille. Valmistavaan opetukseen osallistuvat maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret, jotka eivät osaa riittävästi suomen kieltä voidakseen opiskella suomenkielisessä esi- ja perusopetuksessa tai toisen asteen oppilaitoksessa. Myös IhmeFilmillä on elokuvasarja, joka on suunnattu nimenomaan tälle kohderyhmälle. IhmeSuomi -elokuvasarjan elokuvat ovat suomalaisia ja ne on tekstitetty suomea toisena kielenä puhuville ymmärtämisen helpottamiseksi.

Koordinoin keväällä 2020 valmistaville luokille suunnattua Merellinen Helsinki -kulttuurikurssia, johon IhmeFilmi ja elokuvateatteri Orion lähtivät mukaan Aki Kaurismäen Mies vailla menneisyyttä -elokuvalla sekä siihen liittyvällä oppimateriaalilla. Kurssi oli suosittu mutta elokuvanäytös jäi valitettavasti toteutumatta koronaepidemian vuoksi. Tässä toteutuksessa elokuva olisi ollut yksi merellisen Helsingin kokemuksista Suomenlinnan opastetun kierroksen, merilevämaalauksen ja kaupunginmuseon kierroksen ohella. Kulttuurikursseja voisi kuitenkin rakentaa vielä voimakkaammin klassikkoelokuvien ympärille.

Osallistuin itse vuonna 2002 Cherbourgin sateenvarjot -teemaiselle kulttuurikurssille, joka rakentui klassikkoelokuvan ja siitä tehdyn näytelmäsovituksen varaan. Vastaavia elokuvaklassikon uudelleensyntymiä tapahtuu jatkuvasti ja olisi erittäin mielenkiintoista suunnitella kulttuurikursseja niiden pohjalta. Alueellisissa kulttuuritaloissa elokuvanäytökset järjestetään yleensä talon omalla valkokankaalla mutta Annantalossa

tällaista mahdollisuutta ei ole, ja siitäkin syystä teatterikumppani olisi avainasemassa tällaisen kurssin järjestämisessä. Nykyisenä annantalolaisena aion pitää tämän asian mielessäni ja jatkaa yhteistyötä elokuvateatteri Orionin kanssa.

Muiden kuin Annantalon järjestämille kulttuurikursseille Orion ja erityisesti IhmeFilmi voivat tarjota elokuvakasvatusmateriaaleja ja ammattitaitoan elokuvasta käytävän keskustelun fasilitoijana.

7.3 Elokuva festivaalikirssi

Syksystä 2020 alkaen Helsingin kaupungin peruskouluissa käynnistetään Kulttuuripolut, joiden osana myös elokuvafestivaalit ovat. Kulttuuripolku oli tarkoitus lanseerata huhtikuussa 2020, mutta poikkeusoloista johtuen lanseeraus siirtyi touko-kesäkuulle. Kulttuuripolut käynnistetään hiljalleen mutta ajan saatossa niiden on tarkoitus mahdollistaa tasavertaiset kulttuurielämykset kaikille helsinkiläisille lapsille ja nuorille. Kaavaillussa kulttuuripolussa jokainen yhdeksäsluokkalainen käy koulun mahdollistamana elokuvafestivaalilla, elokuvanäytöksessä tai musiikkifestivaalilla tai musiikkikonsertissa. Tällainen suunnitelma on merkittävä erityisesti siksi, että kuten luvussa 2.2 totesin, ei elokuva ennestään kuulu opetussuunnitelmiin muuten kuin osana mediakasvatusta. Vaikka kulttuuripolku ei ole toisen asteen oppilaitosten arkeen vaikuttava asia, tulee se tuottamaan kulttuurin kuluttajia, joilla on aiempaa tasavertaisemmat lähtökohdat kulttuurin opiskeluun myös osana 2. asteen opintojaan.

Mukaillen luvussa 7.1 esiteltyä Elokuvaklassikkokurssia, Elokuva festivaalikirssi voisi rakentua esimerkiksi Rakkautta & Anarkiaa -elokuvafestivaalin ympärille niin, että kurssi suunniteltaisiin ja koordinoitaisiin elokuvateatteri Orionista käsin. Helsinki International Film Festival - Rakkautta ja Anarkiaa ry on yksi elokuvateatteri Orionin perustaneen Elävän kuvan keskus ELKE ry:n taustajärjestöistä.

Rakkautta ja Anarkiaa -festivaali kestää yhdeksän päivää, joten kurssin elokuvanäytökset saisi varmasti mahdutettua tuohon ajanjaksoon. Autenttisen festivaalikokemuksen saavuttamiseksi elokuvia tulisi katsoa ainakin joinakin päivinä 2–3 putkeen. Elokuva festivaali tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden elokuvien keskinäiseen vertailuun tasoilla, joita pidemmällä aikavälillä katsellut elokuvat eivät keskenään saavuta. Elokuva festivaalikirssin tehtävät olisivat kirjoitustöitä, jotka voisivat niputtaa aina saman päivän aikana nähdyt elokuvat yhteen.

Vastaavasti kurssi voitaisiin rakentaa esimerkiksi dokumenttielokuvan ympärille niin, että osa elokuvista katsottaisiin Docpoint-festivaalilla ja osa vaikkapa itsenäisesti YLE Areenasta ja osa Orionin pehmeillä penkeillä ennen tai jälkeen festivaalin.

Elokuva festivaalikirssista voisi myös muokata pidemmän, koko lukuvuoden kestävä kokonaisuuden tai se voisi olla yksi osa tulevaisuuden lukion eri oppiaineita yhdistävän moduulin sisällöstä. Mitä enemmän elokuvaa osana toisen asteen opintoja ajattelen, sitä enemmän mahdollisuuksia näen. Elokuvan sijoittuminen yhdeksäsluokkalaisten kulttuuripolulle antaa myös toivoa herättävän signaalin siitä, että näille suunnitelmille ja ideoille voisi olla käyttöä tulevaisuudessa.

8 Pohdinta

Tässä työssä elokuvakasvatusta tarkastellaan arkivaikuttamisen tasolla ja sen ratkaisut ovat mahdollisimman pitkälti arjen tasolla toteutettavia. Työn lähtökohtana on jokaisen lapsen ja nuoren oikeus elokuvakasvatukseen ja tavoitteena lisätä elokuvakasvatustoimintaa Helsingissä, elokuvateatteri Orionin toimintaympäristössä. Työssä elokuvakasvatus nähdään tärkeänä osana taidekasvatusta. Kulttuurituottajan näkökulma korostuu opinnäytetyön tuloksissa, joissa esitän käytännön toimia tavoittavan elokuvakasvatuksen järjestämiseksi.

Työssä ehdotan Elokuvaklassikkokurssin käynnistämistä suunnitellusti ja kehotan kurssin järjestäjää kiinnittämään erityistä huomiota elokuvien sisältöön ja peilautuvuuteen nuorten omaan elämään. Lisäksi Elokuvaklassikkokurssin järjestämisessä tulee erityisesti huomioida toisaalta nuorten halu osallistua aktiivisesti elokuvatapahtumien suunnitteluun ja toisaalta nuorten oikeus nauttia elokuvista ilman pakotettua sosiaalista toimintaa. Tähän työhön nämä huomiot kirjattiin kuitenkin erityisesti siksi, että ne eivät tulleet esille kurssi-infossa (Liite 2).

Elokuvaklassikkokurssin lisäksi ehdotan työn tilaajalle entistä vahvempaa linkittymistä Kulttuurikursseihin ja uutena ideana Elokuva festivaalikirssin järjestämistä. Elokuva festivaalit tarjoavat syvä sukelluksia ajankohtaisen elokuvan maailmaan ja vastaavat aineistosta esiin tulleeseen ajankohtaisten aiheiden kaipuuseen täydellisesti. Elokuva festivaalikirssi olisi muuttuvan luonteensa takia tuotannollisesti raskaampi järjestää mutta loisi samalla ainutlaatuisia kokemuksia. Mieleenpainuvimmat taidekokemukset ovat oman kokemukseni mukaan yleensä niitä, joiden luonne on

väliaikainen, ohikiitävä ja ainutkertainen. Luvussa 2. esiteltäisiin taide- ja kulttuurikasvatuksen teorioihin viitaten uskon, että Elokuva-festivaalikurssi olisi osallistujilleen vaikuttava kokemus, josta seuraisi paljon hyvää.

Työssä esitetyt ratkaisut soveltuvat toisen myös ammattioppilaitoksille, vaikka heidän vastauksiaan ei ratkaisujen pohjana olevaan kyselyyn saatukaan. Elokuvakasvatuskurssi soveltuisi erityisesti humanistisen ja kasvatustieteiden sekä kulttuurialan tutkintoihin. Työssä esiteltävien ratkaisujen pohjalta on mahdollista suunnitella elokuvakasvatuskursseja myös peruskoulun ja 3. asteen opiskelijoille.

Elokuvakasvatustutkiminen ei ollut kevyt tehtävä vasta-alkajalle. Vaikka kentällä on jonkin verran verkostomaista toimintaa, moni toimija kulkee omaa polkuaan, omaa tehtäväänsä suorittaen ja rahoitustaan varjellen. Koska tutkimuskohteeni ei ollut entuudestaan ominta ammatillista osaamisaluetta, olen ollut onnekas voidessani käyttää aikaa teoreettiseen viitekehykseen perehtymiseen sekä käytännön haasteisiin ja onnistumisiin tutustuen. Opinnäytetyöprosessin jatkuessa suunniteltua pidempään olen voinut rinnastaa kaikkea tuona aikana kokemaani juuri tähän tapaukseen ja saanut siitä laajemman ymmärryksen kuin ripeällä aikataululla toimittaessa olisi ollut mahdollista. Koska tutkittava tapaus ei ollut minulle entuudestaan tuttu, on tämä venytetty aikataulu tukenut tapaustutkimuksen luonnetta.

Paljon syvemmilläkin olisin voinut aiheeseeni tutustua ja mielelläni niin tekisinkin. Jatkotutkimus voisi esimerkiksi verrata elokuvakasvatuksen toimijoiden verkostoa muotoilukasvatuksen toimijoihin. Myös muotoilukasvatus on loistanut poissaolollaan opetussuunnitelmissa mutta heillä on paljon kerhotoimintaa ja opetusmateriaaleja, jotka ovat tavoittaneet ainakin täällä Helsingissä suuren määrän lapsia ja nuoria. Muotoilukasvatuksen ja elokuvakasvatuksen toimijoita tarkkaillen olen miettinyt paljon yhteneväisyyksiä sekä eroja. Vaikuttaisi siltä, että muotoilukasvatuksen toimijat tekevät laajamittaisempaa yhteistyötä keskenään ja vahvistavat samalla toistaan. Mikäli tämä havaintoni pitää paikkansa, voisi elokuvakasvatuksella olla paljon opittavaa muotoilukasvatukselta. Elokuvakasvatuksen toimijoiden verkoston kehittäminen voisi olla kiinnostava jatkotutkimuksen kohde.

Aloitin opinnäytetyön tekemisen tilanteessa, jossa taidekasvatus, kulttuurikasvatus, elokuvakasvatus ja yleisötyö olivat minulle lähes tuntemattomia alueita. Minulla oli kyllä kokemusta lastenkulttuurin tuottamisesta mutta se oli hyvin käytännönläheistä. Nyt,

viimeistellessäni opinnäytetyötä, teen töitä näiden asioiden parissa ja tunnen löytäneeni oman ammatillisen identiteettini näiden alueiden tuottajana.

Tunsin koko työn ajan liikkuvani ohuella jäällä kommentoidessani kasvatuksen alueita, joiden ammattilainen en missään nimessä ole. Toisaalta työn edetessä löysin myös oman tapani olla tuottaja. Työssäni kulttuurikasvatuksen tuottajana olen lapsille ja nuorille suunnatun kulttuurin sanansaattaja ja viestin opettajille sekä varhaiskasvatuksen ammattilaisille kiinnostavasti kulttuurisisällöistä, jotka heiltä muuten ehkä jäisivät huomaamatta ja siten lapsilta kokematta. Olen myös mukana kehittämässä kulttuurikasvatusta ja lastenkulttuuria suuntaan, jossa se tavoittaisi yhä paremmin kaikki ne lapset ja nuoret, jotka tällä hetkellä eivät kokemuksia taiteesta ja kulttuurista saa.

Vasta tässä vaiheessa työtä ymmärränkin löytäneeni jotain perustavanlaatuista tuoreena tuottajana toimimisesta. Suhteessani kulttuurikasvatukseen tiivistyy nimittäin juuri se, mitä ajattelen nyt tuottajana olevani: välittäjä ja yhteistyön mahdollistaja, linkki, jota ilman joitain asioita voisi jäädä toteutumatta. Sellaiseksi minut on koulutettu ja se minulle on luontevaa. Joskus tulevaisuudessa olen ehkä tuottaja, jolla on asiantuntemusta joltain tietyltä alalta niin paljon, että nimenomaan tuo osaaminen on työelämän kannalta arvokasta. Siihen saakka jatkan asioiden yhteen saattamista ja uskomieni oikeiden ja tärkeiden asiain sanansaattajana toimimista.

Lähteet

Annantalo. Kulttuurikurssit. <<http://www.annantalo.fi/fi/kulttuurikurssit>> (16.4.2020)

Bergala, Alain 2013. Kokemuksia elokuvakasvatuksesta. Helsinki:
Nuorisotutkimusverkosto.

Dufva, Mikko 2020. Sitra studies 162. Megatrendit 2020. [verkkodokumentti].
Luettavissa <<https://media.sitra.fi/2019/12/15143428/megatrendit-2020.pdf>> (6.3.2020)

Elävän kuvan keskus ry 2018. Elokuvateatteri Orionin toiminta jatkuu.
[verkkodokumentti]. 11.9.2018. Kansallinen audiovisuaalinen arkisto. Saatavissa:
<<https://kavi.fi/fi/ajankohtaista/ohjelmisto/elokuvateatteri-orionin-toiminta-jatkuu>>
(20.10.2018)

Encyclopaedia Britannica. Pierre Bourdieu. Luettavissa: <
<https://www.britannica.com/biography/Pierre-Bourdieu>> (4.5.2020)

Finland Festivals 2014. Sodankylän elokuvajuhlat käyntiin Alain Bergalan
elokuvakasvatusseminaarilla. 6.5.2014. <[http://www.festivals.fi/sodankylan-
elokuvajuhlat-kayntiin-alain-bergalan-elokuvakasvatusseminaarilla/#.XH-UUJMzZZ0](http://www.festivals.fi/sodankylan-elokuvajuhlat-kayntiin-alain-bergalan-elokuvakasvatusseminaarilla/#.XH-UUJMzZZ0)>
(6.4.2019)

Frantti, Anne 2013. Media- ja elokuvakasvatus peruskouluopetuksessa. Tutkimus
Elävää kuvaa -projektiin osallistuneiden opettajien käsityksistä ja opetuskäytänteistä.
[pdf] Pro gradu -tutkielma. Lapin yliopisto, kasvatustieteiden tiedekunta,
mediakasvatus. Luettavissa:
<[https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/59846/Frantti.Anne.pdf?sequence=1
&isAllowed=y](https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/59846/Frantti.Anne.pdf?sequence=1&isAllowed=y)> (6.3.2019)

Hacklin, Saara 2014. Merleau-Ponty, Maurice. Filosofia.fi – portti filosofiaan.
Luettavissa: <<https://filosofia.fi/node/6875#Taide>> (5.12.2018)

Herrala, Satu 2018. Herkkyyden elintärkeä voima. Baltic Circle.
<<https://balticcircle.fi/fi/herkkyyden-elintarkea-voima/>> (7.12.2018)

Hiltunen, Kaisa 2018. Hiltunen Kaisa, Yliopistotutkija / Senior Researcher. Jyväskylän yliopisto. <<https://www.jyu.fi/hytk/fi/laitokset/mutku/henkilokunta/laitoksen-henkilokunta/hiltunen-kaisa>> (5.1.2018)

IhmeFilmi ry. Toiminta. <<https://ihmefilmi.fi/toiminta/>> (11.2.2019)

Kansallisteatteri, 2019. Yuval Noah Hararin alkuperäisteoksen pohjalta Minna Leino. SAPIENS tarina tarinoita kertovasta ihmislajista. Näytelmän infopaketti luettavissa: <<https://kansallisteatteri.fi/content/uploads/2019/08/Sapiens-infopaketti-1.pdf>> (4.5.2020)

Kansallisteatteri, 2018. Yuval Noah Hararin Sapiens: Ihmisen lyhyt historia -kirjaan pohjautuva näyttämöteos kantaesitetään Kansallisteatterin Suurella näyttämöllä syksyllä 2019. Luettavissa: <<https://kansallisteatteri.fi/uutinen/yuval-noah-hararin-sapiens-ihmisen-lyhyt-historia-kirjaan-pohjautuva-nayttamoteos-kantaesitetaan-kansallisteatterin-suurella-nayttamolla-syksylla-2019/>> (4.5.2020)

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti. <<https://kavi.fi/kansallinen-audiovisuaalinen-instituutti-palvelee/>> (20.4.2020)

Kawashima, Nobuko 2000. Beyond the Division of Attenders vs Non-attenders: a study into audience development in policy and practice. Centre for Cultural Policy Studies. University of Warwick. Luettavissa: <http://wrap.warwick.ac.uk/35926/1/WRAP_Kawashima_ccps_paper_6.pdf> (24.3.2020)

Koulukino. Koulukinon hallitus ja jäsenyhteisöt. <<http://www.koulukino.fi/hallitus-ja-jasenyhteisot>> (20.4.2020)

Kovanen Marjo ja työryhmä Heli Metsätähti-Koistinen, Anna-Liisa Puura-Castrén ja Outi Freese, 2013. Elokuvasvatuksen opas. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo.

Kultus. Kulttuurikasvatus Helsingissä. <<https://www.kultus.fi/fi>> (16.7.2019)

Laaksonen Teemu, Kangassalo Olli 2018. Kovaa arvostelua elokuvateatteri Orionin hylkäämisestä – näin KAVI vastaa: Vain esityspaikka vaihtuu, kaikki muu säilyy

ennallaan. YLE Kulttuuricocktail. <<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2018/04/25/kovaa-arvostelua-elokuvateatteri-orionin-hylkaamisesta-nain-kavi-vastaa-vain>> (11.2.2019)

Laurinsalo, Hanna 2018. Elokuvakasvatus kehittää myös aikuisten kriittistä ajattelua. HS Mieli. Helsingin Sanomat [verkkolehti]. 24.9.2018. Luettavissa <<https://www.hs.fi/paivanlehti/24092018/art-2000005838591.html>> (6.4.2019)

McLuhan, Marshall 1968. Ihmisen uudet ulottuvuudet. Helsinki: Werner Söderström osakeyhtiö.

Mediakasvatusseura. Mediakasvatus. <<https://mediakasvatus.fi/mediakasvatus/>> (6.3.2019)

Nevala, Tommi. Elokuvan mahdollisuudet kouluopetuksessa. Oulun lastenkulttuurikeskus Valve. <http://www.kulttuurivalve.fi/sivu/fi/elokuvakoulu/opettajille/oppimateriaalit/elokuvan_mahdollisuudet/> (16.7.2019)

Nordic Institute of Business & Society 2019. Museokorttitutkimus 2019. Verkkodokumentti: <<https://museot.fi/doc/tutkimukset/Museokorttitutkimus-2019.pdf>> (7.4.2020)

Ojasalo Katri, Moilanen Teemu ja Ritalahti Jarmo 2010. Kehittämistyön menetelmät – Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 1–2 painos. Helsinki: WSOYPro Oy.

Operight. Liikkuvan kuvan esittäminen opetuksessa. <<https://operight.fi/artikkeli/liikkuva-kuva/liikkuvan-kuvan-esittaminen-opetuksessa>> (luettu 16.4.2020)

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Audiovisuaalinen kulttuuri. <<https://minedu.fi/audiovisuaalinen-kulttuuri>> (11.2.2019).

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Lastenkulttuuri. <<https://minedu.fi/lastenkulttuurin-edistaminen>> (15.7.2019)

Opetushallitus. Tietoa lukion opetussuunnitelman perusteiden uudistumisesta.
<<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tietoa-lukion-opetussuunnitelman-perusteiden-uudistumisesta>> (5.4.2020)

Opetusministeriö 2009. Kulttuuripolitiikan strategia 2020. Helsinki: Opetusministeriö, Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto.

Orionin historia. Kansallinen audiovisuaalinen instituutti.
<<https://kavi.fi/fi/ohjelmisto/esityspaikat/orionin-historiaa>> (11.2.2019).

Pyykkönen Miikka, Kauppinen Ilkka 2015. 1900-luvun ranskalainen yhteiskuntateoria. Helsinki: Gaudeamus.

National Chiao Tung University. 6-3-5 method. Future Learn.
<<https://www.futurelearn.com/courses/creative-problem-solving/0/steps/43773>>
(14.7.2019)

Salomaa Saara, Palsa Lauri ja Malinen Ville 2017. Opettajaopiskelijat ja mediakasvatus. [verkkodokumentti]. Helsinki: Kansallinen audiovisuaalinen instituutti. Luettavissa <<https://www.mediataitokoulu.fi/opettajaopiskelijat.pdf>> (6.3.2019)

Sarjala Jukka, Korkeakoski Esko (toimittanut) 1998. Lasten ja nuorten taidekasvatus peruskoulussa ja lukiossa. Lasten ja nuorten taidekasvatuksen tuloksellisuus peruskouluissa ja lukioissa – taidekasvatuksen painotukset, opettajien kelpoisuudet, opetusresurssit, oppimistulokset ja kehittämistarpeet. Luettavissa: <https://karvi.fi/app/uploads/2014/09/OPH_0298.pdf> (4.5.2020)

Sava, Inkeri 2007. Katsomme – näemmekö? Luovuudesta, taiteesta ja visuaalisesta kulttuurista. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sorjonen Hilppa, Sivonen Outi 2015. Taide- ja kulttuurilaitosten yleisötyön muodot, laajuus ja tuloksellisuus. Cuporen verkkojulkaisuja 27, Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätio. Luettavissa: <<https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/cuporen-julkaisut/hilppa-sorjonen-ja-outi-sivonen-taide-ja-kulttuurilaitosten-yleisotyön-muodot-laajuus-ja-tuloksellisuus>> (20.4.2020)

Tieteen termipankki. Piilo-opetussuunnitelma. Luettavissa:

<<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kasvatustieteet:piilo-opetussuunnitelma>> (4.5.2020)

Wikipedia. Slasher. <<https://fi.wikipedia.org/wiki/Slasher>> (6.3.2019)

Zingrone, Frank D. 2012. Marshall McLuhan. The Canadian encyclopedia.

<<https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/herbert-marshall-mcluhan>>
(5.12.2018)

Haastattelut

Kukkola, Kaisa 2018. Elokuvakasvattaja. IhmeFilmi. Haastattelu: 27.9.2018.

Pellinen, Ija 2018. Kanneltalon johtaja. Helsingin kaupunki. Haastattelu: 2.11.2018.

Von Bagh, Anna 2018. Kulttuurisuunnittelija. Helsingin kaupunki. Haastattelu: 30.11.2018.

Elokuvakysely

Elokuvakysely

Hei, hienoa että olet avannut tämän kyselyn.

Kyselyn on laatinut Katri Aikio, kulttuurituotannon opiskelija Metropolia AMK:sta.

Tämän kyselyn tuloksia käytän aineistona oppinnäytetyössäni. Vastauksesi ovat minulle arvokkaita ja tullen käyttämään tästä kyselystä saamaani aineistoa niin, etteivät yksittäiset vastaukset ole jäljitettävissä.

***Pakollinen**

1. Oppilaitokseni & asemani

Merkitse vain yksi soikio.

- Tikkurilan lukio, OPISKELIJA Siirry kysymykseen 2
- Tikkurilan lukio, OPETTAJA Siirry kysymykseen 3
- Medialukio, OPISKELIJA Siirry kysymykseen 2
- Medialukio, OPETTAJA Siirry kysymykseen 3
- Helsingin kiellukio, OPISKELIJA Siirry kysymykseen 2
- Helsingin kiellukio, OPETTAJA Siirry kysymykseen 3
- Helsingin uusi yhteiskoulu, OPISKELIJA Siirry kysymykseen 2
- Helsingin uusi yhteiskoulu, OPETTAJA Siirry kysymykseen 3
- Viikin normaalikoulun lukio, OPISKELIJA Siirry kysymykseen 2
- Viikin normaalikoulun lukio, OPETTAJA Siirry kysymykseen 3
- Kallion lukio, OPISKELIJA Siirry kysymykseen 2
- Kallion lukio, OPETTAJA Siirry kysymykseen 3
- Jokin muu pk-seudun lukio, OPISKELIJA Siirry kysymykseen 2
- Jokin muu pk-seudun lukio, OPETTAJA Siirry kysymykseen 3
- Lukio muualla Suomessa, OPISKELIJA Siirry kysymykseen 2
- Lukio muualla Suomessa, OPETTAJA Siirry kysymykseen 3
- Stadin Ammattopisto, OPISKELIJA Siirry kysymykseen 14
- Stadin Ammattopisto, OPETTAJA Siirry kysymykseen 4
- Muu: _____

Lukion opiskelijat

2. Opiskeletko tavallisella lukiolinjalla vai painostuvako opintosi johonkin seuraavista?

Merkitse vain yksi soikio.

- Muu: _____

Siirry kysymykseen 14

Lukion opettaja

3. Mitä aineita opetat?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Elokuva
- Kuvataide
- Musiikki
- Teatteri
- Tanssi
- Filosofia
- Äidinkieli ja kirjallisuus
- Viestintä
- Kirjallinen ilmaisu
- Puhelmaisuus
- Psykologia
- Elämäntiete
- Yhteiskuntaoppi
- Historia
- Uskonto
- Liikunta
- Terveystieto
- Tietotekniikka
- Matematiikka
- Kemia
- Fysiikka
- Maantiede
- Biologia
- Ruotsi
- Ranska
- Englanti
- Saksa
- Espanja
- Venäjä
- Muu: _____

Siirry kysymykseen 4

Elokuva

4. Mikä seuraavista saisi sinut kiinnostumaan elokuvasta osana opetusta?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Ajankohtainen elokuvan aihe
- Julkkiksen kuratoima elokuvasarja
- Elokuvanäytös lähellä oppilaitosta
- Tunnelmallinen elokuvateatteri
- Elokuvan tekijöihin tutustuminen (ohjaaja esittelee elokuvan tms.)
- Elokuvan tekemiseen tutustuminen (kameran käyttöön perehtyminen tms.)
- Opiskelijoiden osallistuminen elokuvatapahtumien sisällön suunnitteluun
- Valtavirrasta poikkeavien elokuvien näytökset
- Elokuvanäytöksen jälkeinen toiminta; keskustelu, hengailu tai vaikka herkuttelu, yhdessä elokuvan nähneiden kanssa.
- Elokuvakurssi
- Elokuva osana jotakin muuta lukion kurssia
- Elokuva festivaalin liittyvä näyttö
- Muu: _____

5. Mikä on mieleenpainuvuin elokuvakokemuksesi?

6. Mitä ajattelet elokuvakasvatuksesta?

7. Milloin opintoihin liittyvät elokuvakäynnit tulisi mielestäsi järjestää?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Koulupäivän aikana
 Iltapäivällä, koulupäivän jälkeen
 Viikonloppuna

8. Käytätkö elokuvaa osana opetusta?

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 En

9. Tulisiko 2. asteen oppilaitoksen mielestäsi mahdollistaa opiskelijoille kohtaamista elokuvataiteen kanssa?

Merkitse vain yksi soikio.

- Ei
 Kyllä Siirry kysymykseen 11

Elokuvataide

10. Miksi 2. asteen oppilaitoksen ei tulisi mielestäsi mahdollistaa opiskelijoiden kohtaamia elokuvataiteen kanssa?

Siirry kysymykseen 12

Elokuvataide

11. Miten 2. asteen oppilaitoksen tulisi mielestäsi mahdollistaa opiskelijoiden kohtaamia elokuvataiteen kanssa?

Siirry kysymykseen 12

Elokuvaopinnot

12. Oletko opiskellut elokuvaa?

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä Siirry kysymykseen 13
 En elokuvaa, mutta taitaita kyllä
 En, mutta haluaisin kyllä Siirry osioon 10 (Kiitos vastauksistasi)
 En ole kiinnostunut Siirry osioon 10 (Kiitos vastauksistasi)

Opettajan elokuvaopinnot

13. Missä, milloin ja kuinka laajasti olet opiskellut elokuvaa?

Siirry osioon 10 (Kiitos vastauksistasi)

Opiskelijan elokuvakokemus

14. Mikä seuraavista saisi sinut kiinnostumaan elokuvasta, osana opintojasi?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Ajankohtainen elokuvan aihe
 Julkkiksen kuratoima elokuvasarja
 Elokuvanäytös lähellä oppilaitosta
 Tunnelmallinen elokuvateatteri
 Elokuvan tekijöihin tutustuminen (ohjaaja esittelee elokuvan tms.)
 Elokuvan tekemiseen tutustuminen (kameran käyttöön perehtyminen tms.)
 Osallistuminen elokuvataitajien sisällön suunnitteluun
 Valtavirrasta poikkeavien elokuvien näkeminen
 Elokuvanäytöksen jälkeinen toiminta, keskustelu, hengailu tai vaikka herkuteltu, yhdessä elokuvan nähneiden kanssa.
 Elokuvakurssi
 Elokuva osana jotakin muuta lukion kurssia
 Elokuva festivaaliin liittyvä näyttö

Muu: _____

15. Mikä on mielempainuvu elokuvamuisto?

16. Millainen on unelmiesi elokuvanäytös?

17. Milloin haluaisit käydä elokuvissa, osana opintojasi?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

-

Kiitos
vastauksistasi

Tämän kyselyn vastauksia käytetään osana kulttuuritoiminnan opinnäytetyksi, jonka aiheena on elokuvakasvatusta uudistavassa elokuvateatteri Orionissa ja toimikantajana ihmeFilmi ry. Opinnäytetyö pyrkii löytämään ratkaisuevia tekijöitä, jotka tulee huomioida elokuvakasvatusta suunniteltaessa. Mikäli sinulla on kysyttävää tähän kyselyyn liittyen, vastaa mielelläni sähköpostitse janika.koivu@metropolia.fi Minuaun voi myös olla yhteydessä, mikäli elokuvakasvatusta ja sen kehittäminen edelleen kiinnostaa.

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms

Elokuvaklassikkokurssin info

ELOKUVAKLASSIKKOKURSSI

2. jaksossa lauantaisin

Cinema Orion (Eerikinkatu 15, Kamppi, Helsinki)

KURSSIN KOODI HELSINGIN KAUPUNGIN KOULUILLE LÄHETETTÄVÄSSÄ
VERSIOSSA

Koko kurssi suoritetaan elokuvateatterissa ja itsenäisenä työskentelynä.
Kurssille mahtuu max. 60 opiskelijaa. Paikat täytetään
ilmoittautumisjärjestyksessä 14.4. alkaen.

Kuusi kolmetuntista tapaamiskertaa koostuu elokuvan alustuksesta,
katsesta sekä käsittelystä yhdessä. Jokaisesta elokuvasta kirjoitetaan
lisäksi lyhyt oma teksti.

Kurssista tehdään myös itsenäisesti suoritettava kurssityö, joka
palautetaan ma 14.12. mennessä. Työn voi tehdä aikaisintaan, kun neljä
kokoontumiskertaa on käyty.

Kokoontumiset lauantaisin klo 10-13.

la 10.10.

(syysloma)

la 31.10. (ylimääräinen kokoontuminen, mahdollisuus korvata yksi
poissaolokerta osallistumalla tällöin)

la 7.11.

la 14.11.

la 21.11.

la 28.11.

la 5.12. (arviointiviikon lauantai)

+ ma 14.12. mennessä palautettava itsenäinen kurssityö

Kurssista saa suoritusmerkinnän kun kaikki käyntikerrat ja itsenäiset
työt on suoritettu annetussa aikataulussa.

Mahdollisuus korvata max. kaksi poissaolokertaa (yksi ylimääräinen kerta
ja/tai itsenäinen katselu- ja kirjoitustyö).

Opettajat ovat tervetulleita seuraamaan kurssia ja kouluttautumaan
elokuvakasvatusasioissa! (Kukkola, 2020)